

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om yrkeskompetens för taxiförare och till vissa lagar som har samband med den samt till lag om ändring av lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det ska stiftas en lag om yrkeskompetens för taxiförare. Kraven på yrkeskunnande, lämplighet och lokalkännedom för taxiförare preciseras.

Föraren ska genomgå en utbildning för taxiförare och avlägga ett prov för taxiförare.

Vid bedömning av lämpligheten fästs uppmärksamhet vid förarens övriga förutsättningar och egenskaper när det gäller att arbeta i yrket.

Föraren ska ha ett kör tillstånd för taxiförare som beviljas av polisen. Polisen bedömer förarens lämplighet och lokalkännedom. Fordonsförvaltningscentralen godkänner utbild-

ningsanordnare och utbildningsprogram och svarar för uppgifter i anslutning till ordnandet av prov och övervakningen. För uppgifter i anslutning till övervakningen och mottagandet av prov kan centralen anlita serviceproducenter.

I lagen om Fordonsförvaltningscentralen, vägtrafiklagen och lagen om fordonstrafikregistret görs vissa tekniska ändringar.

Vidare ändras straffbestämmelsen i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft hösten 2009.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 INLEDNING	4
2 NULÄGE	4
2.1 Lagstiftning och praxis	4
Bestämmelser	4
Praxis	4
2.2 Det internationella läget	5
Praxis i fråga om framförande av taxi i några europeiska länder	5
Sverige	5
Storbritannien	6
2.3 Bedömning av nuläget	6
3 PROPOSITIONENS MÅL OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	6
3.1 Målsättning	7
3.2 Alternativa modeller för genomförande av kraven på yrkeskompetens för taxiförare	7
3.3 De viktigaste förslagen	7
Precisering och förenhetligande av de krav som ställs på taxiförare	7
Yrkeskunnande	7
Lämplighet som taxiförare	8
Lokalkännedom	8
Flexibilitet när det gäller kravet på utbildning för taxiförare	9
Precisering av tillståndsförfarandet	9
Tidsbegränsade tillstånd och utbyte av alla yrkeskörtillstånd för personbilar	9
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	9
4.1 Ekonomiska konsekvenser	9
Kostnader för taxiförare	9
Kostnader för utbildningsanordnare	10
Kostnader för den offentliga ekonomin	10
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	11
4.3 Samhälleliga konsekvenser	11
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	12
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	12
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats	13
DETALJMOTIVERING	15
1 LAGFÖRSLAG	15
1.1 Lag om yrkeskompetens för taxiförare	15
1.2 Vägtrafiklagen	26
1.3 Lag om Fordonsförvaltningscentralen	27
1.4 Lag om fordonstrafikregistret	27
1.5 Lag om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare	28
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	28
3 IKRAFTTRÄDANDE	29
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	29
Näringsfrihet	29

När offentliga förvaltningsuppgifter handhas av någon annan än en myndighet ...	30
LAGFÖRSLAG	32
Lag om yrkeskompetens för taxiförare	32
Lag om ändring av vägtrafiklagen	42
Lag om ändring av 2 § i lagen om Fordonsförvaltningscentralen	43
Lag om ändring av lagen om fordonstrafikregistret	44
Lag om ändring av lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare	47
BILAGOR	48
PARALLELLTEXT	48
Lag om ändring av vägtrafiklagen	48
Lag om ändring av 2 § i lagen om Fordonsförvaltningscentralen	49
Lag om ändring av lagen om fordonstrafikregistret	50
Lag om ändring av lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare	54

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Bestämmelser om yrkeskörtillstånd för personbil och kraven på förare i yrkesmässig persontrafik finns i vägtrafiklagen (267/1981) och i körkortsförordningen (945/1990).

Bestämmelser om yrkesmässig persontransport på väg med personbil finns i lagen om taxitrafik (217/2007), som trädde i kraft den 1 augusti 2007. I lagen finns bestämmelser om tillståndsplikt för persontransporter med personbil, krav på den som ansöker om taxitillstånd, kvalitetskrav för taxitjänster samt andra frågor i anslutning till bedrivande av taxitrafik. I lagen ingår också vissa krav på förare i form av kvalitetsnormer för taxitjänster (17 §). Kraven gäller förarens klädsel, beteende, körsätt, val av rutt samt tystnadsplikt.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Bestämmelser

Enligt 82 b § i vägtrafiklagen får en personbil föras i yrkesmässig persontrafik av den som utom kör rätt för bil har yrkeskörtillstånd för personbil som beviljats av polisen. Närmare bestämmelser om yrkeskörtillstånd finns i 7 kap. i körkortsförordningen. Yrkeskörtillstånd kan också beviljas så att det endast gäller förande av invalidtaxi.

Enligt körkortsförordningen ska den som ansöker om yrkeskörtillstånd ha annan kör rätt för bil än kortvarig kör rätt och uppfylla hälsokraven för kör rätt för fordon av klass C. Tillståndet gäller tills personen fyller 70 år. Sökanden ska ha tillräcklig kännedom om stadgandena och bestämmelserna om yrkesmässig trafik, faktorer som påverkar säkerheten, kundservice och annat som hör till yrket samt sådan lokalkännedom som yrket förutsätter. Kravet är dessutom att den som ansö-

ker om yrkeskörtillstånd inte på grund av personliga egenskaper måste anses vara olämplig för uppgiften.

Ett yrkeskörtillstånd ska enligt 38 § i körkortsförordningen dras in tills vidare eller för viss tid om förutsättningarna för tillstånd inte längre uppfylls. Tillståndet kan också dras in för viss tid, om det finns förutsättningar för utfärdande av temporärt körförbud. Vid tillfällig indragning av ett tillstånd ska i tillämpliga delar iaktas vad som i vägtrafiklagen stadgas om temporärt körförbud.

Praxis

På grund av tillståndsförfarandet är det svårt att uppskatta antalet taxiförare. År 2006 fanns 86 806 yrkeskörtillstånd för personbilar i registret, men antalet förare i huvudsyssla uppskattas utifrån antalet beviljade taxitillstånd (9500) vara ca 20 000. En del förare arbetar tillfälligt eller som vikarier i yrket. Det beviljas knappt 2500 tillstånd per år.

I praktiken är minimiåldern för taxiförare 19,5 år, eftersom föraren måste ha permanent kör rätt. Den övre åldersgränsen på 70 år får man avvika från endast av särskilda skäl med undantagstillstånd av Fordonsförvaltningscentralen, men sådana tillstånd har nästan aldrig beviljats.

Hälsokraven för förare och de regelbundna läkarundersökningarna av förarnas hälsotillstånd är desamma för taxiförare som för förare inom den tunga trafiken. Övervakningen av hälsotillståndet kompletteras av de anmälningar om permanent nedsatt hälsotillstånd som en läkare ska göra enligt 73 a § i vägtrafiklagen.

På grund av den allmänna karaktären av de krav som gäller personliga egenskaper är det tillståndsmyndigheten som har prövningsrätt i ärendet. Prövningen sker i allmänhet i samband med behandlingen av tillståndsansökan och huvudsakligen utifrån anteckningar i straffregistret.

Förfarandena för inhämtande och testning av de kunskaper som krävs varierar. Ofta har som utredning över kunskaperna godkänts fullgörande av en kurs som ordnas av en taxiförening. Kursen har eventuellt ordnats med polisens medverkan, men polisen ordnar också egna prov. När en förare byter ort har av föraren i många fall krävts endast lokalkännedom i fråga om den nya orten.

Omfattningen av den frivilliga utbildningen har varierat från 10 till 60 timmar. På landsbygden har det ordnats veckoslutskurser som omfattar 10–20 timmar och t.ex. i Helsingfors kurser på 50–52 timmar. Kurspriserna har varierat beroende på arrangör. I Helsingfors har kurspriset varit 290–300 euro. Avgiften för ett körtillståndspröv som ordnas av polisen har varit 67 euro och för ett yrkeskörtillstånd har en avgift på 20 euro tagits ut.

För ett tillstånd som är begränsat till framförande av invalidtaxi har inte förutsatts specialkunnande för transportuppgifter. Bakgrunden till detta är det lägre kravet på lokalkännedom. Efter de förändringar som på 1990-talet skedde inom taxitrafiken har invalidtaxibilar också fått användas för allmän taxitrafik från taxistolpe. I praktiken har begränsade tillstånd inte längre beviljats.

Bestämmelsernas allmänna karaktär har avspeglats i återkallandet av tillstånd och praxis har varierat från ort till ort. Återkallandet av tillstånd har baserat sig på hälsomässiga skäl, körförbud och olika slags brott och levnadsvanor. Tillståndsbeslut har upphävts på grund av besvär också i sådana fall där föraren flera gånger har gjort sig skyldig till rattfylleri. Bestämmelser om avstående från tillstånd saknas.

2.2 Det internationella läget

Praxis i fråga om framförande av taxi i några europeiska länder

Enligt en utredning från 2003 av den internationella vägtransportorganisationen IRU förutsattes i alla de europeiska länder och i vissa städer som deltog i utredningen (Österrike, Finland, Frankrike, Tyskland, Ungern, Irland, Nederländerna, Norge, Spanien, Sverige, London, Bryssel och Genève) ett särskilt yrkeskörtillstånd för taxiförare för att få

arbeta som taxiförare. Kraven på yrkeskompetens varierar, men i många fall krävs avläggande av ett skriftligt prov där det bl.a. förutsätts att man har lokalkännedom. Endast i några länder krävs utbildning, men närmare uppgifter om utbildningen finns inte att tillgå. Däremot är det vanligt att straffregistret kontrolleras vid beviljande av tillstånd.

I Europeiska unionens lagstiftning finns det inte bestämmelser om de krav som ställs på taxiförare. I körkortsdirektivet (91/439/EEG) konstateras bara att hälsokraven för förare i grupp 2 kan tillämpas på taxiförare. Kraven är desamma som för lastbils- och bussförare. I flera medlemsstater, även i Finland, fastställs hälsokraven utifrån dessa krav.

Sverige och Storbritannien är exempel på länder som endast använder sig av prov.

Sverige

I Sverige är kravet på taxiförare att de lämnar sig för uppdraget, har yrkeskunnande och uppfyller de hälsokrav som uppdraget förutsätter. Sökanden ska ha haft busskörkort eller B-körkort i minst två år. Förarens minimiålder är densamma som för att få köra buss, dvs. 21 år.

Den som ansöker om taxiförarlegitimation måste genomgå ett teoretiskt prov som Vägverket anordnar och från och med den 1 april 2007 också avlägga ett körprov. Som tillståndsmyndighet fungerar länsstyrelsen som prövar personens lämplighet och beslutar om taxiförarlegitimation.

De som gjort sig skyldig till vissa typer av brott anses inte lämpliga som taxiförare. Sådana brott är bl.a. vålds- och sexualbrott, stöld och upprepade brott av lindrigare karaktär. Sökanden kan ansöka om förhandsbesked om lämpligheten före utbildningen och provet. Att de medicinska kraven uppfylls måste visas med ett läkarintyg som inte är äldre än två månader. Sökanden förutsätts ha tillräckligt god syn och hörsel samt tillräcklig rörelseförmåga för att kunna hjälpa passage-rare.

Att kravet på yrkeskunnande uppfylls visas med ett teoretiskt prov som består av tre delprov; kartläsning, säkerhet och beteende samt lagstiftning. I vissa län, såsom Stockholms län, krävs också avläggande av prov i lokal-

kännedom. Ämnesområden som testas är bl.a. kartläsning, ekonomisk körning, fordons miljökonsekvenser, trafiksäkerhet, växelverkan med kunderna, kännedom om passagerarnas sjukdomar och funktionsnedsättningar, risker som gäller förarens egen säkerhet, fordonskännedom, yrkeslagstiftning och trafiklagstiftning. För att få avlägga provet krävs ingen obligatorisk utbildning.

I Sverige slopades körprovet 1998, men det infördes igen för att utreda om sökanden har krävd körförmåga och vana att hantera bilen. Körprovet mäter det körtekniska kunnandet, kännedomen om sådana säkerhetsaspekter som hänför sig till fordonet, passagerarna och föraren samt att föraren har ett körsätt som beaktar kraven på trafiksäkerhet, passagerarkomfort, miljö och ekonomisk körning. Huvudpunkterna i provet är fordonskontroll, säkerhet i bilen, hantering av bilen samt körning. Andelen underkända prestationer har varit kring 60 procent efter att provet infördes. Även tidigare var antalet underkända prestationer stort, ungefär varannan sökande underkändes. Orsaker till underkännande har varit bl.a. brister i tryggheten av passagerarsäkerheten, såsom säkerhetsanordningar, och i körförmågan.

Legitimationen ska förnyas vart tionde år. Legitimationen är giltig endast tillsammans med körkortet och den ska medföras vid körning. I bilen ska legitimationen placeras på en plats där passageraren kan se den.

Storbritannien

I Storbritannien finns det inga enhetliga föreskrifter om taxiförarens behörighet. I England och Wales krävs för yrkeskörtillstånd att körkortet för personbil varit i kraft i minst ett år och att personen är lämplig för uppgiften.

Lämpligheten utreds med hjälp av straffregistret och ett läkarintyg. Lokalkännedomen testas i ett separat prov. I allmänhet anses lokalkännedomsdelen, i praktiken framför allt gatutestet, vara krävande. Lokalt kan också ett separat körprov krävas.

London har egna bestämmelser. Föraren ska vara minst 21 år, även om tillståndsmyndigheten kan bevilja undantag från minimiåldersgränsen. Hälsokraven för taxiförare motsvarar hälsokraven för bussförare. Även i

London utreds den sökandes brottsliga bakgrund. I London är gatuprovet särskilt krävande och dessutom kan det ordnas separata körprov för förarna. Körproven ordnas i sådana center där också körprov för förarexamen ordnas. I provet testas framför allt körsätt, fordonshantering, passagerarsäkerhet och passagerarkomfort samt rullstolshantering. Dessa tester är mera krävande än körprovet. Det är inte obligatoriskt att delta i utbildning för att få avlägga provet, men det rekommenderas att den som tänker delta i provet sätter sig in i provets innehåll på förhand.

2.3 Bedömning av nuläget

Bestämmelsernas allmänna karaktär har lett till stora variationer i tillståndsförfarandet. På grund av ändringar i regleringen av taxitrafiken måste bestämmelserna om yrkeskörtillstånd ses över.

Många av dem som ansöker om yrkeskörtillstånd har deltagit i frivillig utbildning, men utbildningens innehåll och längd varierar på olika håll i landet. Tillståndsmyndigheterna och transportbeställarna har önskat att det ska krävas utbildning och att utbildningens innehåll i högre grad ska gälla kundbetjäning, kvalitetsmedvetenhet, praktik, första hjälpen, transport av handikappade och skolskjuts.

Avsaknaden av närmare bestämmelser och uttryckliga befogenheter har begränsat möjligheterna för tillståndsmyndigheterna att ingripa i yrkeskörtillstånd och detta har lett till olika förfaranden på olika orter. Denna omständighet har också ansetts vara en orsak till att beslut upphävs genom besvär. Dessutom har brister i informationsutbytet inom polisorganisationen, särskilt på större orter, varit ett hinder för vidtagandet av åtgärder till följd av brott som en person begått.

Den nya lagen om taxitrafik, som trädde i kraft i augusti 2007, ställer krav på taxiförarna som en del av kvalitetsnormerna för taxitjänster och styr till denna del taxiförarnas arbete.

3 Propositionens mål och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Målet med propositionen är att utveckla taxiförarnas yrkeskunnande och därmed förbättra kundservicen, säkerheten vid transporter och trafiksäkerheten. Genom en utveckling av taxiförarnas kunnande kan man höja yrkets image samtidigt som branschens anseende och attraktivitet ökar.

Kraven på taxiförare ställs utifrån uppgiftens svårighetsgrad, särskilt med beaktande av den krävda miniminivån på säkerheten vid transporter och på kundbetjäningen.

Genom att utveckla tillståndssystemet kan man öka systemets enhetlighet och förbättra uppnåendet av de mål som ställts för verksamheten samt övervakningen av den.

3.2 Alternativa modeller för genomförande av kraven på yrkeskompetens för taxiförare

Taxiförarnas yrkeskunnande kan förbättras genom att man utvecklar utbildningen eller testningen av de sökande. Alternativen är ett utbildningsinriktat system och ett examensinriktat system.

Inom modellen med ett utbildningsinriktat system baserar sig inhämtandet av kunskaper och färdigheter på en formbunden utbildning och på ett prov där kunskaperna testas. Kunskandet säkerställs genom enhetlig utbildning och enhetliga prov. Systemet förutsätter myndighetsåtgärder för godkännande och övervakning av utbildarna och utbildningsinnehållet. Inom modellen med utbildning behöver provet inte vara lika krävande som inom en examen av typen fristående yrkesprov, där kunskaperna mäts enbart utifrån provet.

Inom modellen med en examen behöver man inte reglera hur kunskaperna och färdigheterna inhämtas. Den som har för avsikt att avlägga examen får delta i utbildning efter eget gottfinnande och därför behöver utbildningen och förfarandena i anslutning till den inte regleras.

Modellen med examen föranleder inga obligatoriska utbildningskostnader. Utgångspunkten för en högklassig och krävande examen ska emellertid vara att personen är tvungen att delta i utbildning för att klara ex-

amen. Inom modellen med examen kan man undvika de myndighetsåtgärder som gäller godkännande och övervakning av utbildningsinnehållet och utbildarna samt de personalkrav och tilläggskostnader som detta föranleder. Svårighetsgraden på examen höjer emellertid kostnaderna för modellen. Också den frivilliga utbildning som förutsätts för att klara av examen föranleder kostnader.

En formbunden utbildning och ett prov i anslutning därtill främjar uppnåendet av målen samt inhämtandet av grundläggande färdigheter, särskilt när det gäller bemötandet av kunder, anammandet av en god serviceattityd samt andra behov som har att göra med kundbetjäning. Det vore svårt att testa dessa kunskaper enbart genom en examen. Fortbildningen kräver dock att föraren deltar i undervisning. En formbunden utbildning och anknytande åtgärder tjänar också kravet på fortbildning och de åtgärder som detta krav föranleder.

3.3 De viktigaste förslagen

Precisering och förenhetligande av de krav som ställs på taxiförare

Av en förare krävs permanent körkort och körtillstånd för taxiförare. En förare kan ha endast ett körtillstånd. Om en förare har flera stationsplatser, anges de alla i samma tillstånd. Tillståndet gäller i fem år.

De begränsade körtillstånden slopas och av alla förare krävs sådana grundläggande kunskaper som behövs inom taxitrafiken, även för transport av specialgrupper såsom handikappade, äldre, barn och skolelever. Alla förare kommer i sitt arbete i kontakt med sådana kunder som ställer särskilda krav på kunnandet och servicekvaliteten.

Den övre åldersgränsen för taxiförare förblir 70 år utan undantag. Med hänsyn till den allmänna pensionsåldern och karaktären av taxiförarens arbete, arbetets svårighetsgrad samt förarens ansvar för passagerarnas säkerhet slopas förfarandet med undantagstillstånd. Hälsokraven och uppföljningen av förarens körhälsa förblir oförändrade.

Yrkeskunnande

Grundläggande kunskaper uppnås genom en enhetlig utbildning för taxiförare och kunskaperna upprätthålls och utvecklas genom regelbunden fortbildning. Genom utbildningen och provet säkerställs framför allt att förarna har sådana kunskaper som behövs för kundbetjäningssuppdraget samt att de har en positiv attityd till olika slags kunder och kundgrupper och till att hjälpa dem och erbjuda dem annan service. Utbildningen och provet garanterar också att föraren har den kunskap i de inhemska språken, finska eller svenska, som uppgiften kräver. När tillståndet förnyas ska föraren visa att han eller hon har genomgått fortbildningen.

Modellen med en formbunden utbildning medför en enhetlig grundnivå på kompetensen på olika håll i landet och i utbildningen beaktas särskilt kundbetjäningsbehovet. I utbildningen ingår undervisning om de bestämmelser och föreskrifter som gäller taxitrafik och förarens ansvar och skyldigheter, samt undervisning om kundbetjäning, transport av olika kundgrupper, säkerhet vid transporter och andra frågor som gäller taxitrafik och trafiksäkerhet. Provet för taxiförare är ett teoretiskt prov. Undervisningen ska omfatta åtminstone 30 timmar.

För att effekterna av reformen ska nå alla förare krävs fortbildning också av dem som redan arbetar i branschen. Omfattningen av fortbildningen ställs i relation till omfattningen av den inledande utbildningen. Fortbildningen ska omfatta minst en dag under en femårsperiod. Bestämmelser om utbildningens omfattning utfärdas genom förordning av statsrådet.

För att skapa en enhetlig nivå på kunnandet ska Fordonsförvaltningscentralen ansvara för ordnandet av provet för taxiförare, godkännandet av utbildningsanordnarna och utbildningsprogrammen samt tillsynen över utbildningen. För uppgifter som gäller tillsynen och mottagandet av prov kan Fordonsförvaltningscentralen anlita privata eller offentliga serviceproducenter.

Alla utbildare godkänns enligt samma regler. Som utbildningsanordnare kan godkännas de nuvarande utbildarna såsom Taxiförbundets lokalföreningar, olika läroanstalter och andra organisationer. Även en läroanstalt som tillhandahåller utbildning för taxiförare i

samband med en grundexamensutbildning i logistik kan godkännas som utbildningsanordnare.

Lämplighet som taxiförare

Vid bedömningen av en förares lämplighet fästs särskild uppmärksamhet vid sådana omständigheter som kan inverka på säkerheten vid transporter, trafiksäkerheten och tillförlitligheten i kundrelationen. Trafiksäkerheten för passagerarna är beroende av förarens agerande. Detta gäller i synnerhet sådana transporter av specialgrupper, såsom barn, handikappade och äldre, som ordnas av samhället. Vid dessa transporter framhävs också kraven på att föraren ska ha en god serviceattityd. Föraren ska ha sådana kunskaper i de inhemska språken, finska eller svenska, som kundkontakten kräver, och sådana hälsomsäga förutsättningar som i serviceuppdraget krävs för att hjälpa olika kundgrupper, såsom synskadade, rullstolsbundna och andra funktionshindrade samt för att sörja för deras säkerhet. När det gäller förarens brottsliga bakgrund beaktas framför allt trafikbrott, brott som tyder på våldsam beteende och andra motsvarande gärningar som äventyrar säkerheten eller förarens tillförlitlighet.

Lokalkännedom

Föraren ska ha tillräcklig lokalkännedom. Den är av betydelse i synnerhet vid transporter av specialgrupper och med tanke på transportkostnaderna. Föraren ska ha kännedom om bilens stationsplats och dess närområde samt på ett mera allmänt plan även om närmiljön. Lokalkännedomen ska omfatta åtminstone den kommun där stationsplatsen är belägen. Föraren ska känna till gatunamnen och rutterna på stationsplatsen och i dess närområde samt veta var olika offentliga inrättningar, trafikterminaler, fritidsanläggningar, inkvarterings- och förplägnadsrörelser och andra motsvarande besöksmål på orten ligger. Även om det numera finns olika tekniska hjälpmedel att tillgå för att lokalisera ett objekt, krävs av förare fortsättningsvis lokalkännedom även med tanke på situationer då tekniken av en eller annan anledning inte är tillgänglig. Betydelsen av positione-

ringsutrustningen kunde framhåvas t.ex. vid körningar i närmiljön.

Polisen på stationsplatsen ska utreda förarens lokalkännedom. Lokalkännedomsdelen kan inkluderas i utbildningen för taxiförare och provet för taxiförare.

Flexibilitet när det gäller kravet på utbildning för taxiförare

Man strävar efter att trygga en kontinuerlig tillgång på sådana transporttjänster som samhället ordnar oberoende av det nya utbildningskravet. Man kan ge avkall på kraven när tillstånd beviljas om tillgången till utbildning är ett hinder för rekryteringen av förare vid plötsligt förarbrist. Tillståndet kan beviljas på villkor att utbildningen ska fullgöras inom en bestämd tid, högst sex månader. När den utsatta tiden fastställs ska möjligheterna att delta i utbildning beaktas, utan att man i onödan förlänger den tid då föraren sköter sitt uppdrag utan yrkeskompetens. Förfarandet tillämpas i synnerhet på landsbygden och på mindre orter där det kan uppstå problem med tillgången till utbildningstjänster.

Precisering av tillståndsförfarandet

Genom att mera exakt ange grunderna för beviljande av körtillstånd kan man också styra förfarandena för att ingripa i tillstånd och återkalla dem. I stället för att återkalla ett tillstånd kan man också använda sig av varningar. Också permanent återkallande av körförbud kunde anses vara en tillräcklig påföljd för en trafikförseelse. Vid bedömning av vilka följder olika gärningar har för lämpligheten, anses brott som begåtts i yrkestrafik under förarens arbetspass eller som riktat sig mot en kund vara särskilt allvarliga. Trafikbrott som begåtts under privat körning behandlas på samma sätt som trafikbrott som begåtts i yrkestrafik.

Tidsbegränsade tillstånd och utbyte av alla yrkeskörtillstånd för personbilar

Övervakningen av deltagandet i fortbildning kopplas samman med att tillståndet beviljas för en begränsad tid och med att alla

stationsplatser ska anges i ett tillstånd. För att övervakningen av fortbildningen jämnt ska riktas sig också till innehavare av yrkeskörtillstånd som beviljats före lagens ikraftträdande ska alla giltiga yrkeskörtillstånd för personbilar bytas ut inom loppet av fem år efter att de nya kraven trätt i kraft. Med hjälp av detta förfarande kan man skapa klarhet i tillståndsmyndigheternas verksamhet och avlägsna outnyttjade körtillstånd ur registret. Om inte tillstånden förnyas med jämna mellanrum, skulle övervakningen av deltagandet i fortbildning och anknytande åtgärder öka tillståndsmyndigheternas arbete och fördröja ingripandet i tillstånd, när tillgången till fortbildning eller anvisandet av fortbildning dröjer. Polisen ska då övervaka att intyget över fortbildningen visas upp inom utsatt tid och, om intyget inte visas upp, vidta åtgärder för att kräva att det visas upp, höra den berörda personen och i sista hand återkalla tillståndet.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Kostnader för taxiförare

Utbildningskravet medför kostnader för både dem som ansöker om körtillstånd och dem som innehar körtillstånd.

Kostnaderna för utbildningen av taxiförare betalas av dem som söker sig till branschen. Kostnaderna för en grundkurs beräknas utifrån avgifterna för den nuvarande frivilliga utbildningen uppgå till åtminstone ca 200 euro för 30 undervisningstimmar. De nuvarande kurserna har i allmänhet haft några tiotal deltagare. I framtiden kommer kurser troligtvis att ordnas också för mindre grupper, i synnerhet på landsbygden och på mindre orter. Detta höjer kostnaderna per elev.

Ortsanknutna skillnader eller innefattandet av lokalkännedomsdelen i utbildningen ökar utbildningsmängden och den kan på de största orterna öka till det dubbla eller t.o.m. mer. Bland annat i Helsingfors bedöms utbildningsbehovet också i fortsättningen vara av ungefär lika stort som i dagens läge.

Utbildningskostnaderna stiger till följd av de avgifter för godkännande och övervakning som tas ut av utbildningsanordnarna. Dessa avgifter beskrivs nedan i avsnittet Kostnader för utbildningsanordnare.

Priset på det teoretiska provet för taxiförare kommer att vara uppskattningsvis ca 65—95 euro. Priset varierar beroende på Fordonsförvaltningscentralens avtalsparter och hur övervakningen ordnas. Priset inkluderar kostnaderna för ordnandet, utarbetandet, utvecklandet och övervakningen av provet.

De kostnader som föranleds av testningen av lokalkännedomen räknar tillståndsmyndigheten in i tillståndsavgiften. Polisen tar för närvarande ut en avgift på 20 euro för ett yrkeskörtillstånd och 67 euro för ett prov för yrkeskörtillstånd. Avgiften för testning av lokalkännedomen kommer att vara av ungefär av samma storlek som avgiften för det nuvarande provet för körtillstånd. Kostnaderna för framtagningen av en ny tillståndsblankett kan höja den avgift som tas ut för körtillståndet. Tillståndet ska till storleken och beskaffenheten vara hållbart och sådant att det lätt kan tas fram i olika slags taxibilar.

Vid sidan av de direkta utbildnings- och provkostnaderna kan det för eleven uppkomma andra faktiska kostnader, exempelvis kostnader för förlorad arbetstid eller rese- och inkvarteringskostnader.

Kostnaderna för fortbildningen gäller alla tillståndsinnehavare och utgörs av en utbildning som omfattar åtminstone en dag, dvs. sju timmar, vart femte år. Enligt en bedömning utifrån kostnadskalkylen för grundkursen kunde det kalkylmässiga priset för en utbildningsdag uppgå till ca 60 euro, med tillägg av kostnader som föranleds av myndighetsåtgärder såsom godkännande och övervakning. I praktiken är priset på en utbildningsdag emellertid sannolikt högre än så. Utbildningspriset påverkas av bl.a. hur utbildningen ordnas. Exempelvis inom den yrkesinriktade vuxenutbildningen börjar priserna på utbildningsdagar vid 150 euro per dag.

Förnyandet av körtillstånden ökar kostnaderna med en tillståndsavgift vart femte år. Dessutom måste föraren liksom för närvarande betala för läkarintyget. Läkarintyg behövs i samband med första ansökan om till-

stånd och senare i samband med hälsokontroller för vissa åldersgrupper. Genom förordning av statsrådet utfärdas liksom för närvarande närmare bestämmelser om läkarkontroller vid 45, 50, 55, 60 och 65 års ålder. Avgiften för läkarintyget beror på var det införskaffas. Den genomsnittliga avgiften ligger på ungefär 40—60 euro.

Eleven svarar i sista hand själv för kostnaderna för både utbildningen och provet för taxiförare. Om en taxiförare inhämtar sin grundläggande kompetens t.ex. i samband med en examen i logistik inom yrkesutbildningen, bekostas undervisningen av samhällets medel som en del av den övriga examensutbildningen. Avgörande när det gäller kostnaderna är huruvida avläggandet av det prov som krävs för att erhålla körtillståndet ingår i examen.

Kostnader för utbildningsanordnare

De myndighetsåtgärder för godkännande av utbildningsanordnare och utbildningsprogram samt övervakning av verksamheten som avser utbildningskravet föranleder sådana kostnader för utbildningsanordnarna som överförs till de avgifter som tas ut för utbildningen. Kostnaderna för övervakningen tas ut i samband med beslutet om godkännande. Kostnaden för godkännande som utbildningsanordnare har beräknats uppgå till ca 70 euro och kostnaden för godkännande av ett utbildningsprogram till ca 70 euro. Godkännandet som utbildningsanordnare gäller alla som tillhandahåller utbildning för taxiförare, även yrkesläroanstalter.

Kostnader för den offentliga ekonomin

Kostnaderna för den offentliga ekonomin riktar sig framför allt till de behöriga myndigheterna. Indirekt föranleds kostnader även för transportbeställarna, eftersom utbildningskraven höjer transportkostnaderna. Godkännandet av sådan utbildning för taxiförare som tillhandahålls i samband med yrkesutbildning, t.ex. grundexamensutbildning i logistik, som sådan utbildning som avses i propositionen kan i ringa grad medföra tilläggskostnader för kommunerna. Kostnaderna för godkännandet och övervakningen

bestäms i enlighet med vad som sagts ovan. Om avläggandet av det prov som behövs för ansökan om körtillstånd ingår i examensfordringarna, föranleder det tilläggskostnader.

De föreslagna ändringarna av behörighetskraven har inga betydande verkningar på polisens verksamhet vid beviljandet av det första körtillståndet. I och med att förfarandena förenhetligas, kan förändringarna vara olika på olika orter till följd av olika förfaranden. Polisen beslutar fortsättningsvis om hur lokalkännedom testas.

Tidsbegränsningen för körtillstånden, uppföljningen av deltagandet i fortbildning och bedömningen av lämpligheten vid förnyande av tillstånd ökar arbetet för tillståndsmyndigheterna. På grund av principen om ett tillstånd kontrolleras enbart lokalkännedom när tillståndets giltighet utvidgas till att gälla också en annan stationsplats. Det är svårt att bedöma vilka följder det faktum att tillståndet ska förnyas vart femte år har på arbetsmängden. Följderna är beroende av i vilken mån de nuvarande livslånga tillstånden byts ut till sådana som ska förnyas regelbundet. Bedömt enligt nuvarande praxis torde det beviljas ca 2 500 nya tillstånd per år. I registret finns knappt 90 000 giltiga tillstånd. Av dessa tillståndsinnehavare bedöms ca 20 000 arbeta som taxiförare i huvudsyssla. Även om omvandlingen av tillstånd till tidsbegränsade tillstånd och utbytet av de gamla tillstånden i sig ökar arbetet för tillståndsmyndigheterna, gallrar förfarandet bort sådana tillstånd som inte längre används och befriar därmed polisen från att i fråga om dessa vidta åtgärder i sådana fall då intyg över fortbildningen inte visas upp inom utsatt tid.

De uppgifter som Fordonsförvaltningscentralen föreslås ansvara för är nya och den ökning av arbetsmängden som uppgifterna medför motsvarar ca 1–2 årsverken. Uppgifterna enligt den nya lagstiftningen sköts vid Fordonsförvaltningscentralen genom att vid behov omfördela personalen inom ramen för produktivhetsprogrammet och anslagsramarna.

De kostnader för Fordonsförvaltningscentralens nya uppgifter som hänger samman med taxiförarens yrkeskompetens, inklusive registreringsåtgärderna, tas ut i form av avgifter för prestationerna. Om serviceprodu-

center används för mottagandet av prov, uppgår kostnaderna till uppskattningsvis ca 75 000 euro per år. Engångskostnaderna för registersystemet uppgår till ca 150 000–200 000 euro och de årliga underhållskostnaderna till ca 75 000 euro. Registersystemets behov beaktas i samband med den pågående totalrevideringen av registersystemet och täcks med de medel som reserverats för ändamålet. Avsikten är att totalrevideringen ska färdigställas år 2011. Underhållskostnaderna täcks med avgifter för prestationerna. Om kraven på taxiförare träder i kraft innan reformen av registersystemet färdigställts, måste registreringen genomföras genom särskilda arrangemang. De extra kostnaderna för dessa arrangemang har uppskattats uppgå till ca 20 000 euro. Reservarrangemanget är osäkra och kan föranleda högre utgifter för serviceersättningar under användningstiden. Kostnaderna för arrangemanget täcks med avgifter för prestationerna.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Polisen har fortsättningsvis i egenskap av tillståndmyndighet behörighet att bevilja och återkalla körtillstånd. Yrkeskunnandet konstateras med ett intyg över att personen har avlagt provet. När körtillståndets giltighetsområde utvidgas kontrollerar man i regel bara att personen har sådan lokalkännedom som krävs för bilens nya stationsplats. Ansökan kan göras hos vilken polisinstättning som helst, eftersom beslutanderätten inte längre behöver kopplas till en viss polisinstättning. Med hjälp av registersystemet har alla polisdistrikt tillgång till sökandens uppgifter med avseende på beslutet. Särskilt lämpligt är det att sköta ärendet vid den polis som finns vid bilens stationsplats, som också prövar lokalkännedom.

De uppgifter som Fordonsförvaltningscentralen har tilldelats och som gäller utbildningen av taxiförare, taxiförarprovet och övervakningen är nya för centralen.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

Taxitransporterna och kvaliteten på verksamheten är av särskild betydelse för näringslivet och den offentliga sektorn eftersom taxibilar sköter olika transporter som samhället ansvarar för. Transporter av äldre, handikappade och barn sköts i stor utsträckning i form av taxitransporter. Olika regelbundna transporter som ordnas av samhället utgör i genomsnitt en tredjedel av taxiverksamhetens omsättning.

Att taxiförarna har en klanderfri bakgrund och ökade kunskaper avspeglar sig i ökad säkerhet och servicekvalitet, vilket ökar trygghetskänslan och livskvaliteten särskilt för specialgrupperna. Transport av specialgrupper kräver förutom grundläggande kunskaper också specialisering och av företagen krävs åtgärder för att förbättra förarnas kompetens inom detta område. Utbildningsanordnare som uppfyller kraven får arbeta inom utbildningen av taxiförare. Genom en precisering av lämplighetskraven för förare kan man gallra bort personer som på grund av sin brottsliga bakgrund inte lämpar sig för branschen och ge dem som önskar komma in i branschen eller som är verksamma i branschen bättre möjligheter att bedöma vilka följder olika gärningar har för utövandet av yrket. Passagerarsäkerheten är särskilt beroende av föraren. Detta ställer strikta krav på förarens trafikbeteende och klanderfrihet i övrigt.

Kravet på inledande utbildning och fortbildning höjer yrkets status och bidrar till att personer väljer att ha yrket som huvudsyssla i stället för tillfälligt extraarbete. De striktare kraven bedöms minska tillgången på förare, men valet av bransch och kvarstannandet i branschen kan också påverkas genom åtgärder inom branschen, t.ex. konkurrenskraftiga anställningsvillkor. De höjda kraven minskar uppkomsten av en förarreserv, men genom möjligheten att skjuta fram den utbildning som krävs kan man trygga fortgången av i synnerhet sådana transporter som samhället ordnar. Tidsfristen för deltagande i utbildning ska sättas så att förfarandet inte i onödan försämrar kvaliteten på taxitjänsterna. Det faktum att tillstånden blir tidsbegränsade och att gamla tillstånd byts ut gör att kraven i högre grad riktar sig till alla förare på lika villkor samtidigt som övervakningen av till-

stånden blir tydligare. Propositionen bedöms inte ha några särskilda verkningar när det gäller kvinnors och mäns benägenhet att söka sig till eller stanna kvar i branschen.

Förbättrad säkerhet minskar antalet trafikolyckor och trafikskador och sänker olyckskostnaderna, vilket också bidrar till att minska kostnaderna för samhället. De kostnader som föranleds av utbildningskravet förs över till transportavgifterna och därigenom till att betalas av bl.a. hushållen och transportarrangörerna i form av höjda transportkostnader. Av de strängare kraven följer enligt Taxiförbundets bedömning krav på höjd lönenivå. Också en överföring av utbildningskostnaderna till lönerna inom branschen medför enligt förbundet tryck på höjda löner. Ändringen har stor betydelse för transportkostnaderna eftersom lönekostnaderna och lönebikostnaderna utgör ca 2/3 av de totala taxikostnaderna.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Propositionen om yrkeskompetens för taxiförare baserar sig huvudsakligen på förslag av den arbetsgrupp vid kommunikationsministeriet som utrett kraven på taxichaufförernas yrkesskicklighet (betänkandet "Taxichaufförernas yrkesskicklighet", Kommunikationsministeriets publikationer 73/2005). Arbetsgruppen gjorde en utredning om praxis vid beviljande och återkallande av yrkeskörtillstånd och om förarutbildningen med hjälp av en förfrågan som riktades till tillståndsmyndigheterna och utbildarna. Utredningen ingår i nämnda betänkande.

I betänkandet av den arbetsgrupp vid kommunikationsministeriet som utrett behovet av att revidera lagstiftningen om taxitrafik (Taxitrafikarbetsgruppens betänkande "Yön ainoa valopilkku" [43/2004]) togs det ställning till behovet att ändra bestämmelserna om taxiförare. I betänkandet ingick förslag på hur förarnas yrkeskompetens kunde förbättras i synnerhet till följd av sådana krav på specialkunnande som hänför sig till olika kundgrupper. Man efterlyste ett enhetligt förfarande för att bevisa yrkeskompetensen och

närmare bestämmelser om förarens lämplighet och om återkallande av tillstånd samt en förteckning över sådana gärningar som utgör hinder för yrkeskörtillstånd. I betänkandet föreslogs också att det ska övervägas om tillståndet kunde vara tidsbegränsat.

I samband med att den nya lagen om taxi- trafik stiftades ansågs det vara viktigt att de krav som ställs på förare utvecklas som en del av utvecklandet av taxitrafiken. I lagen togs in krav som gäller förare i anslutning till de nya kvalitetsnormerna. I det betänkande av kommunikationsutskottet (KoUB 34/2006 rd) som gavs med anledning av regeringens proposition ansågs det bl.a. vara bra att man planerar utbildning och prov för taxichaufförer och enligt utskottet borgar utbildning för taxichaufförer för en bra kvalitet på servicen.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utlåtande om betänkandet Taxichaufförernas yrkesskicklighet, som låg till grund för förslagen och om utkastet till proposition begärdes av berörda ministerier, företrädare för centralförvaltningen, de myndigheter som ansvarar för yrkeskörtillstånden och taxitillstånden samt av andra centrala myndigheter, organisationer och sammanslutningar inom uppgiftsområdet.

I utlåtandena understöddes förslagen överlag och särskilt utbildningsmodellen som en metod för att förbättra kundservicen och attityderna vid transport av specialgrupper. Även innehåll som gäller trafiksäkerhet betonades. Handikapporganisationerna framhöll förarens förmåga att betjäna olika kundgrupper samt utbildningens innehåll och genomförande samt kraven på förarens lämplighet. Organisationen ansåg att dessa krav ska formuleras tydligt för att man ska uppnå de mål som anges i lagförslaget. Vikten av ett gemensamt språk mellan föraren och passageraren betonades och Finlands Dövas Förbund föreslog att hörselkravet för föraren ska slopas. Även förarens hälsomässiga förutsättningar att i allmänhet hjälpa och t.ex. transportera ledarhundar kom fram. Omfattningen av fortbildningen ansågs i vissa utlåtanden vara otillräcklig.

I inrikesministeriets utlåtande efterlystes nya metoder för övervakningen, men genom kravet att tillståndet ska vara placerat på en synlig plats kan man emellertid försvåra körning under körförbud. I utlåtandet poängterades också stationsplatsernas lämplighet för den kommande omorganiseringen av polisen.

Fordonsförvaltningscentralen understödde alternativet med examen eftersom det kräver mindre arbete och personalresurser. Beträffande alternativet med utbildning förutsatte centralen ett enhetligt förfarande och en aktör. Undervisningsministeriet och Utbildningsstyrelsen opponerade sig mot att utbildarna och utbildningsprogrammet ska godkännas och övervakas separat. Enligt Finlands Bilskoleförbund ska utbildningsinstanserna behandlas lika i fråga om tillstånds- och finansieringsarrangemangen. Taxiförbundet kritiserade storleken på myndighetsavgifterna.

En så uttömmande förteckning som möjligt över de gärningar som påverkar lämpligheten understöddes, men de gärningar som hänför sig till levnadsvanor ansågs vara otydliga. Man framhöll vikten av enhetliga, transparenta och förutsägbara kriterier, liksom också flexibilitet vid bedömning av olika faktorer. I taxiförbundets utlåtande förutsattes att bedömningen ska ske i form av en helhetsbedömning och att den brottsliga bakgrunden hos personer som arbetar med barn alltid ska kontrolleras i samband med tillståndsförfarandet och fortbildningen.

Finansministeriet fäste uppmärksamhet vid utredande av konsekvenserna i fråga om personal, kostnader och intäkter samt vid propositionens konsekvenser när det gäller beaktandet av de mål som gäller ökning av produktiviteten, minskning av antalet anställda och ramarna för budgetekonomin särskilt i fråga om Fordonsförvaltningscentralen. I justitieministeriets utlåtande fästes uppmärksamhet vid lagtekniska detaljer och vissa andra detaljer i propositionen, såsom straffbestämmelsen och motiveringen till propositionen i förhållande till 124 § i grundlagen.

Taxiförbundet krävde att ikraftträdandet ska skjutas fram med ett halvt år från det att bestämmelserna utfärdas, för att det ska reserveras tillräckligt med tid för att ordna utbildningen.

De synpunkter som framförts i utlåtandena eller i motiveringen.
har i mån av möjlighet beaktats i förslagen

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Lag om yrkeskompetens för taxiförare**

1 §. Tillämpningsområde. Lagen ska tillämpas på förare som arbetar i taxitrafik enligt lagen om taxitrafik.

2 §. Yrkeskompetens. I paragrafen föreskrivs om yrkeskompetensens innehåll. Yrkeskompetensen för taxiförare ska bestå av dels det yrkeskunnande som uppnås genom utbildningen, dels personens lämplighet för uppgiften. Utöver utbildning krävs att ett prov avläggs. Lämpligheten ska bedömas på basis av ålder, hälsotillstånd och andra personliga egenskaper.

3 §. Körtillstånd för taxiförare. Av föraren krävs alltså ett separat tillstånd, ett körtillstånd för taxiförare, som bevis på kompetensen. Körtillståndet beviljas av polisen. Det är inte nödvändigt att bemyndiga någon viss polis för detta, t.ex. polisen på boningsorten eller stationsplatsen, eftersom de uppgifter som behövs för beslutsfattandet ska finnas nationellt tillgängliga via ett register. EU:s princip om arbetskraftens fria rörlighet innebär att även en person som inte har en stadigvarande eller ens tillfällig boningsort i Finland kan arbeta som taxiförare. Ansökan om körtillstånd kan alltså göras i vilket polisdistrikt som helst. Polisen på stationsorten, som också har andra uppgifter i anslutning till körtillståndet, lämpar sig dock väl för detta.

I 2 mom. ingår en bestämmelse om när kompetensen förvärvats. Rätten att arbeta som taxiförare ska börja när körtillståndet lämnas ut. I synnerhet när körtillståndets giltighetstid förlängs kan det dock uppkomma situationer där ett nytt körtillstånd inte har lämnats ut innan giltighetstiden för det föregående tillståndet går ut, vilket medför att möjligheten att arbeta som taxiförare bryts. Motsvarande behov kan också finnas i sam-

band med att det första tillståndet söks. Därför behövs det också en möjlighet att temporärt kunna påvisa kompetensen. Närmare bestämmelser om dessa fall finns i 10 och 13 §.

4 §. Villkor för beviljande av körtillstånd. Villkoren för beviljande av körtillstånd ska ingå i 1 mom. Bestämmelserna om förarens minimiålder och övre åldersgräns ändras inte.

Det ska vara möjligt att ansöka om körtillstånd även på basis av ett kort som beviljats i en annan EES-stat än Finland. Däremot måste körkort som beviljats i en annan stat först bytas ut mot ett finskt körkort. För EES-körkort fastställs en tidsfrist så att sökandena behandlas på samma sätt som de som avlagt körkort i Finland. Tidsfristen ska motsvara den tid för vilken kortvarig körrätt erhålls. På motsvarande sätt förfars, om körrätten har erhållits på grund av att ett utländskt körkort har bytts ut. Närmare bestämmelser utfärdas på basis av bemyndigandet i denna punkt genom förordning av statsrådet. Nedan föreskrivs särskilt om de krav som ställs i 3-6 punkten.

I 2 mom. ingår en möjlighet till flexibilitet i fråga om kravet i 1 mom. 4 punkten när tillstånd beviljas. Avsikten är att garantera att transporter som ordnas av samhället eller andra regelbundna transporter sköts utan avbrott i sådana situationer då det i brist på utbildningsmöjligheter inte är möjligt att få förare.

Undantagsförfarandet ska kunna tillgripas endast av mycket vägande skäl. Endast regelbundna avtalskörningar kan komma i fråga, t.ex. skolskjutsar eller handikapp- eller sjuktransporter som det trots ansträngningar annars inte är möjligt att sköta. Förarens tillstånd begränsas till endast dessa körningar. Även akuta sjuktransporter kan skötas endast om det är fråga om en avtalskörning. Behovet av en ny förare kan t.ex. bero på att den ordinarie föraren plötsligt dött eller förlorat sin körförmåga och att det trots ansträng-

ningar inte är möjligt att få någon annan förare med lämplig kompetens för uppgiften ens för den tid som den som i första hand är påtänkt för uppgiften skaffar behövlig kompetens. Dyliga övermäktiga situationer kan i princip endast uppkomma t.ex. på små och glest bebyggda orter. Problemen med tillgången till utbildning kan t.ex. bero på att det inte går att få utbildningstjänster tillräckligt snabbt så att den dagliga avtalstrafiken kan skötas. Enbart det faktum att det t.ex. på personens egen hemort inte just då finns tillgång till utbildning kan inte utgöra grund för undantaget.

Momentet innehåller en tidsfrist för påvisandet av att kraven är uppfyllda. Denna tidsfrist kan vara högst sex månader, vilket är en lång tid med tanke på att yrket utövas utan grundläggande kompetens. Därför ska tidsfristen vara så kort som möjligt så att inte den tid en förare sköter uppgiften utan föreskriven kompetens förlängs i onödan. Närmare bestämmelser om förfarandet kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §. Hälsa. Hälsokraven för taxiförare i egenskap av yrkesförare ska vara stängare än för personbilsförare. Också kravet på att föraren uppfattar vanligt tal på fyra meters avstånd är samma som för bussförare. Detta krav är nödvändigt för förare i persontrafik med tanke på säkerheten vid transporterna och kundservicen. Kravet får ökad betydelse i synnerhet när det gäller synskadade.

Föraren ska även i övrigt med avseende på hälsan ha tillräckliga förutsättningar för uppgiften så att han eller hon kan sörja för passagerarnas säkerhet och hjälpa dem på behörigt sätt. Passagerarnas säkerhet kräver att föraren med avseende på hälsan förmår hjälpa dessa också i undantagsfall, t.ex. vid olyckor. I synnerhet när det gäller taxi kan det finnas kundgrupper som inte klarar sig självständigt utan är helt beroende av förarens hjälp. Föraren kan alltså inte ha några sådana lyten, sjukdomar eller skador som hindrar honom eller henne från att agera i enlighet med dessa krav. Att hjälpa en rullstolsbunden kund på behörigt sätt t.ex. i trappor ställer också vissa krav på föraren, i synnerhet om företagets verksamhet omfattar sådana transporter. Förutsättningarna med avseende på hälsan kan ha viss inverkan också t.ex. vid transporter

av ledar- och assistenthundar. Enligt handikapporganisationerna ska en förare endast av hälsoskäl kunna undgå att transportera en ledarhund.

Förfarandet med möjligheten att få tillstånd till undantag av hälsoskäl ska fortfarande finnas kvar. Undantag kan av särskilt vägande skäl beviljas på villkor att avvikelserna från kraven är liten och förfarandet inte äventyrar trafiksäkerheten. Det ska inte vara möjligt att avvika från uttryckliga minimikrav, t.ex. kraven på synskärpa. I praktiken ska ett positivt avgörande grunda sig på en förordande bedömning av en läkare. Förfarandet motsvarar förfarandet enligt 82 d § i vägtrafiklagen.

Att kraven är uppfyllda ska enligt 2 mom. visas när tillstånd söks och när tillståndet förnyas enligt vad som närmare bestäms genom förordning av statsrådet. Utgångspunkten ska vara att ett läkarintyg alltid ska visas upp när det första tillståndet söks. En fortsatt uppföljning av hälsotillståndet görs när giltighetstiden för körtillståndet förlängs. Vid uppföljningen kan i princip de tidsfrister för hälsokontroll av vissa åldersgrupper som används i fråga om tunga fordon, dvs. åldersgränserna 45, 50, 55, 60 och 65, iaktas. Närmare bestämmelser om kontrollerna utfärdas med stöd av ett bemyndigande i 2 mom. genom förordning av statsrådet. Kontrollerna anpassas efter tidtabellerna för förnyandet av tillstånd. I paragrafens 3 mom. ingår ett bemyndigande att kräva ett läkarutlåtande även vid andra tillfällen då det finns en misstanke om att körhälsan inte är tillräcklig. Misstanken kan grunda sig på förarens trafikbeteende eller på en sådan misstanke om otillräcklig körhälsa som uppstått t.ex. i samband med trafikövervakningen. Hälsokraven för körtillstånd är strängare än de krav på körkortsklass som ställs på förare. Anmälningsskyldigheten för läkare ska likaså för närvarande också gälla sådana som ansöker om och sådana som har körtillstånd. Detta förfarande kompletterar kontrollen av körhälsan. I momentet ingår till denna del en hänvisning till vägtrafiklagen.

6 §. Utbildning. I 1 mom. ingår bestämmelser om utbildningens innehåll och mål. Närmare bestämmelser om innehållet utfärdas genom förordning av statsrådet. Tyngdpunkten beträffande innehållet ligger i synnerhet

på säkerhet och kundservice och på kunnandet i anslutning därtill. Det centrala är förstågan och beredskapen att betjäna olika slags kundgrupper och att tillgodose deras specialbehov. Eftersom utbildningen är begränsad är det nödvändigt att sörja också för den kompletterande utbildningen t.ex. när det gäller transporten av specialgrupper. Också utbildningen i användningen av den datautrustning som används lämpar sig för arbetsgivaren, eftersom systemen varierar och kan vara specifika för olika bilar. I momentet ingår ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda bestämmelser om utbildningens minimi omfattning och om genomförandet av den. Utbildningen för taxiförare ska omfatta minst 30 timmar. Detta är nödvändigtvis inte tillräckligt på alla orter. Förhållandena på orten och de behov som dessa föranleder innebär att minimi omfattningen ökar så att lärostoffet ryms med i undervisningen.

I 2 mom. ingår en bestämmelse om det utbildningsprogram som ska följas i undervisningen och ett bemyndigande att utfärda bestämmelser om utbildningsprogrammet. Utbildningsprogrammet ska kunna fastställas i samband med ansökan om utbildningstillstånd eller på särskild ansökan. Ansökan om fastställande av utbildningsprogram förutsätter inte utbildningstillstånd.

Skyldigheten enligt 3 mom. att ge ett intyg ska enligt 29 § falla på innehavaren av utbildningstillstånd. Intyget krävs för att det ska vara möjligt att avlägga det prov som avses i 7 §.

7 §. *Prov.* Genom provet klarläggs att aspiranten har det kunnande som krävs. Provet ska vara ett teoriprov och det ska i regel vara skriftligt, t.ex. ett flervalssprov. Ett teoriprov är tillräckligt, eftersom kunnandet också säkerställs genom utbildningen. Det ska vara möjligt att avlägga provet muntligen t.ex. vid läs- och skrivsvårigheter. Taxiföraren ska ha de kunskaper i finska eller svenska som kundservicen förutsätter. Brister i språkkunskaperna får inte vara en grund för ett muntligt prov. Att en person genomgått utbildningen och avlagt provet kan i sig anses vara ett bevis på att den språkkunskap som behövs för växelverkan är tillräcklig. I 1 mom. ingår ett bemyndigande att utfärda närmare be-

stämmelser. Bestämmelser om utredande av lokalkännedom ingår i 8 §.

I 2 mom. ingår en bestämmelse som förpliktar att ge ett intyg. Intyget visar att förutsättningarna för att uppfylla kraven på yrkeskompetens för körtillstånd föreligger. Enligt 3 mom. ska ansvaret för anordnandet och övervakningen av provet ligga på Fordonsförvaltningscentralen. I 34 § ges Fordonsförvaltningscentralen rätt att anordna provet med hjälp av serviceproducenter. Fordonsförvaltningscentralen har i egenskap av myndighet ansvaret för verksamheten. I praktiken anordnas provet t.ex. med hjälp av provmaterial som Fordonsförvaltningscentralen tillhandahåller eller som finns i en särskild provbank så att det säkerställs att proven är enhetliga. Examensmottagarna ansvarar för bedömningen av provprestationerna och för tillsynen över utbildningsanordnarna i enlighet med Fordonsförvaltningscentralens anvisningar, på motsvarande sätt som i fråga om körkortsexamina. I och med att ansvaret läggs på Fordonsförvaltningscentralen främjas ett enhetligt förfarande.

8 §. *Lokalkännedom.* Lokalkännedomen har väsentlig betydelse i taxiförarens arbete, oberoende av de olika system för positionsbestämning som finns. Föraren ska hitta målet också då de tekniska hjälpmedlen av någon anledning inte fungerar eller annars inte kan användas. Därför är det inte möjligt att låta kravet på lokalkännedom vara beroende enbart av positioneringsutrustningen. Lokalkännedomen inverkar också på kostnaderna för transporten.

I paragrafen ingår principerna för lokalkännedomens innehåll och ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser. Taxiföraren ska behärska bilen och vägnätet och ruterna på stationsplatsen och i den närmaste omgivningen samt olika centrala besöksmål bättre än besöksmålen i det övriga närområdet. Stationsplatsen ska omfatta en kommun. Med hjälp av positioneringsutrustning är det möjligt att förbättra servicen t.ex. när förhållandena förändras eller vid körningar utanför närområdet. Tillståndsmyndigheten ska själv kunna sköta förhöret eller se till att det sköts på annat sätt, t.ex. i samband med provet för taxiförare. Lokalkännedom ska på ett allmänt plan också ingå i utbildningen för taxiförare

så att dess betydelse noteras. För att säkerställa att förfarandet är enhetligt kan närmare bestämmelser om lokalkännedomens innehåll och om de krav som gäller påvisandet av den utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §. Personliga egenskaper. I 1 mom. ingår en allmän bestämmelse om de faktorer på basis av vilka sökandens lämplighet på det sätt som avses i 4 § 6 punkten ska bedömas. Den förmåga till växelverkan som förutsätts inom kundservicen innefattar åtminstone behövliga muntliga kunskaper i de inhemska språken, finska eller svenska. Exempelvis en synskadad eller blind passagerare är helt beroende av föraren när han eller hon reser med taxi och detta accentuerar behovet av kommunikation mellan föraren och passageraren och de krav som ställs på den.

I 2 mom. ingår övriga faktorer som på ett centralt sätt inverkar på lämpligheten och som utgör hinder för att arbeta i uppgiften. Dessa faktorer bedöms på basis av den brottsliga bakgrunden. En person kan vara olämplig på grund av gärningar som visar på ett körsätt som är olämpligt för uppgiften eller gärningar som äventyrar den övriga personliga säkerhet och tillförlitlighet som i allmänhet krävs i uppgiften. Lämpligheten ska bedömas när körtillstånd beviljas. En bestämmelse om hur brott inverkar på tillståndshavarens lämplighet skall dock också ingå i 13 § om förlängning av giltighetstiden för körtillstånd för att förhindra en dubbelring av påföljderna.

Brott i anslutning till trafikbeteendet är sådana centrala gärningar som ska beaktas. Det kan vara fråga om sådana gärningar som leder till körförbud, och i fråga om dem finns det inte något behov av en närmare analys av om gärningarna ska ses som ett bevis på olämplighet eller inte. Gärningarna ska i sig utan separat uppföljning ses som ett bevis på att personen är olämplig för uppgiften. Andra ordningsböter än sådana som leder till körförbud, dvs. ordningsböter för överhastighet, ska inte omfattas av uppföljningen. När det gäller andra brott än trafikbrott ska gärningens inverkan på lämpligheten alltid bedömas separat, eftersom det kan vara fråga om mycket olika gärningar och gärningar av olika grad. Sådana är åtminstone gärningar för

vilka straffet är fängelse, men också andra gärningar kan komma i fråga.

När det gäller trafikbrott är det i 2 mom. 1 punkten fråga om allvarliga trafikbrott, rattfylleri, grovt rattfylleri och äventyrande av trafiken, förande av fortskaffningsmedel utan behörighet samt allvarlig likgiltighet när det gäller trafiksäkerheten. Dessa ger i sig en grund för meddelande av körförbud. Uppföljningsperioden ska omfatta de gärningar som begåtts inom fem år före ansökan om tillstånd. Också gärningar i ansökningsskedet ska beaktas, om sökanden inte längre uppfyller villkoren för beviljande av tillstånd. I fråga om dessa gärningar bedöms alltså inte gärningarnas inverkan på lämpligheten separat, utan de är alltid ett bevis på olämplighet om de vittnar om olämpliga körsätt och därpå följande hot mot passagerarna och trafiksäkerheten.

På basis av 2 punkten har personens körsätt större betydelse vid bedömningen av lämpligheten än vad som är fallet i 1 punkten. Vid upprepade gärningar uppfylls grunderna för körförbud i 75 § 2 mom. 5 punkten i vägtrafiklagen om gärningarna är tre på ett år eller fyra på två år. Om en person har gjort sig skyldig till upprepade gärningar eller har meddelats körförbud på basis av sådana gärningar under uppföljningsperioden, uppfylls kravet på olämplighet utan separat uppföljning av deras inverkan på lämpligheten. I detta fall är uppföljningsperioden det år som föregår ansökan om tillstånd. Med beaktande av den slumpmässiga trafikövervakningen samt det antal gärningar som krävs för körförbud ska ett meddelande om körförbud under ett års tid före uppföljningstidpunkten i sig anses tyda på ett riskbenäget körsätt. Av en yrkesförare måste man kunna kräva att han eller hon iakttar trafikreglerna och trafikbestämmelserna eftersom brott mot dessa kan innebära ett direkt hot mot passagerarnas säkerhet och också mot andra vägtrafikanter och därigenom mot den allmänna trafiksäkerheten. Även om en yrkesförare som kör mycket sannolikt råkar ut för trafikövervakning oftare än sådana som kör enbart privata körningar, blir denna ständiga närvaro i trafiken i sig en särskild riskfaktor om det inte krävs att de iakttar samma regler och bestämmelser som sådana som kör mindre.

Som grund för körförbudet beaktas lagöverträdelse som skett både i privata körningar och i yrkeskörningar.

När det gäller andra brott än trafikbrott görs en separat bedömning av den inverkan som våldsam uppträdande enligt 3 punkten eller andra brott enligt 4 punkten har t.ex. på passagerarnas säkerhet och den personliga integriteten, förarens tillförlitlighet eller en behörig kundservice. Förarens tillförlitlighet eller en behörig kundservice kan äventyras t.ex. om en person gör sig skyldig till bedrägeri eller diskriminering. Det är svårt att uttömmande räkna upp dessa gärningar eller deras grovhetsgrad. Tillståndsmyndigheten ska i varje enskilt fall i synnerhet med hänsyn till passagerarnas säkerhet bedöma vilken inverkan gärningen har på möjligheten att arbeta i uppgiften, i synnerhet med tanke på transporten av specialgrupper. Också i detta fall ska uppföljningsperioden vara den femårsperiod som föregår ansökan om tillstånd.

Enligt 5 punkten kan även andra orsaker i anslutning till levnadssättet eller de personliga egenskaperna vara ett tecken på olämplighet, men bara om de framkommer i ett register som förs av polisen. Sådana omständigheter som grundar sig på registeruppgifter kan t.ex. vara arresteringar på grund av fylleri, eftersom uppgifter om dessa förs in i polisens register.

Vid bedömningen av förarens lämplighet har polisen t.ex. enligt straffregisterlagen (770/1993) och lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna få sekretessbelagda uppgifter som behövs för bedömningen av de personliga egenskaperna vid skötseln av tillståndsärenden eller att använda polisens egna register för alla uppgifter i anslutning till beviljande av tillstånd. I lagen om fordonstrafikregistret och polislagen (493/1995) ingår dessutom bestämmelser om rätten till uppgifter. När en persons lämplighet bedöms ska polisen i enlighet med de krav som ställs kontrollera den brottsliga bakgrunden hos personer som arbetar med barn eftersom t.ex. skoltransporter sköts med taxi.

10 §. Beviljande av körtillstånd. I 1 mom. ingår en bestämmelse om att tillståndet är

tidsbundet. Detta är nödvändigt i synnerhet med tanke på övervakningen av fortbildningsskyldigheten. I och med att tillståndet är tidsbundet är det också lättare att i realtid ge akt på förarnas lämplighet. Med hänvisning till tidsbundenheten är det inte möjligt att skjuta upp bedömningen av förarens lämplighet tills tillståndet förnyas, utan uppföljningen av tillståndsvillkoren ska göras omedelbart när en myndighet har fått kännedom om en gärning som avses i 9 §. Tillståndet förutsätter alltid en giltig körkort, och tillståndet kan inte beviljas för längre tid än körkorten gäller. Också uppnående av den övre åldersgränsen ska begränsa tillståndets giltighetstid så att den upphör vid denna tidpunkt.

Beslutet om körtillstånd kan förenas med villkor i enlighet med 2 mom. Vid misstanke om att en sökande inte har upprätthållit sin körskicklighet kan han eller hon åläggas att lämna in ett intyg över en ny förarexamen. Förfarandet är möjligt också för närvarande. En misstanke kan uppkomma t.ex. till följd av trafikbrott eller trafikförseelser.

En sökande kan enligt 3 mom. ha endast ett körtillstånd. I och med principen med ett tillstånd förtydligas och förenhetligas förfarandet för förnyande av tillstånd, inklusive fortbildningsskyldigheten. På grund av principen med ett tillstånd har en utvidgning av tillståndets giltighetsområde under tillståndspe-rioden inte någon inverkan på den dag som anges som sista giltighetsdag i tillståndet. Om en ny stationsplats fogas till tillståndet måste dock ett nytt tillstånd lösas ut. I momentet ingår en bestämmelse om skyldighe-ten att återlämna ett tidigare tillstånd till poli-sen i anslutning till att ett nytt tillstånd ges, om körtillståndet fortfarande är giltigt. Om körtillståndets giltighetstid har löpt ut behö-ver det inte återlämnas. Närmare bestämmel-ser om beviljande av körtillstånd och förfar-andet vid beviljandet kan utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning är det t.ex. möjligt att utfärda bestämmelser om att ett beslut om körtillstånd förfaller och om förstöring av ett tillstånd.

I 4 mom. föreskrivs om ett undantag från bestämmelsen i 3 § om att taxiföraren för-värvar sin kompetens när körtillståndet läm-nas ut. Det kan finnas ett behov av att börja

arbeta som taxiförare genast när ett beslut om beviljande av körtillstånd fattats, t.ex. för att sköta transporter som ordnas av samhället. Som ett temporärt dokument används då polisens beslut om beviljande av körtillstånd. Förfarandet motsvarar det som föreskrivs i fråga om körtillstånd. Förfarandet förutsätter att ett särskilt behov föreligger och att det görs en bedömning av huruvida det finns orsak att snabbt inleda körningarna. I allmänhet ska det inte finnas något behov av att utfärda ett temporärt dokument när ett nytt tillstånd beviljas, eftersom den tid som behövs för tillverkningen av körtillståndet är mycket kort.

11 §. Förhandsbesked för behandling av ny ansökan om körtillstånd. Med hjälp av det förfarande med förhandsbesked som avses i paragrafen är det möjligt att styra förnyandet av ansökan i sådana fall då ett brott som en förare gjort sig skyldig till en viss tid utgör ett hinder för lämplighetsprövningen. Genom förfarandet är det också möjligt att undvika onödiga ansökningar och det extra arbete och kostnader som behandlingen av dem medför. Detta upplevs ofta som problem i tillstånds-ärendena. Om en förare t.ex. har gjort sig skyldig till rattfylleri under de fem år som föregår ansökan utgör detta en viss tid ett hinder för att ansökan ska kunna godkännas.

12 §. Fortbildning. I 1 mom. ingår en bestämmelse om fortbildningen och målen med den. Fortbildningens innehåll fastställs enligt innehållet i introduktionsutbildningen så att de föreskrivna målen kan uppnås.

Enligt 2 mom. ska utbildningen följa ett utbildningsprogram som Fordonsförvaltningscentralen har fastställt. Bestämmelser om fortbildningens minimiomfattning och om genomförandet av den utfärdas med stöd av ett bemyndigande i momentet genom förordning av statsrådet. Utbildningen ska omfatta minst en dag under en femårsperiod. Fortbildningens omfattning ska ställas i relation till minimiomfattningen på introduktionsutbildningen. I samband med att körtillståndet förnyas kontrolleras det att utbildningen genomgått. Genom statsrådets förordning ska även utfärdas bestämmelser om utbildningsprogrammet inom fortbildningen.

I 3 mom. föreskrivs om det intyg som ska ges över utbildningen. Skyldigheten att ge ett

intyg faller på innehavaren av utbildningstillståndet. Oberoende av antalet stationsplatser ska intyget över genomgången fortbildning visas upp endast en gång i samband med att tillståndets giltighetstid förlängs med fem års intervaller.

13 §. Förlängning av giltighetstiden för körtillstånd. Paragrafen innehåller villkoren för en förlängning av giltighetstiden för körtillstånd. I detta sammanhang konstateras att föraren har genomgått fortbildningen och att han eller hon uppfyller övriga villkor för tillståndet. Samma krav tillämpas i regel också på förare som någon gång tidigare har haft ett yrkeskörtillstånd. Sökanden ska visa att han eller hon i stället för introduktionsutbildning har genomgått fortbildning. En förlängning av giltighetstiden för körtillståndet ska förutsätta giltig kör rätt. Körtillståndet för en person som har körförbud kan inte förlängas. Körtillståndet kan inte heller förlängas när det har återkallats.

Om den som förnyar sitt körtillstånd inte anses lämplig på grund av en i 9 § 2 mom. avsedd gärning inom en viss föregående tidsperiod kan följden bli en dubbel påföljd, om körtillståndet av samma orsak redan har återkallats. Det är trots detta dock nödvändigt att hålla kvar möjligheten att ingripa i lämpligheten. I vissa fall, t.ex. vid allvarliga våld- eller sexualbrott eller då det är fråga om allvarliga återfallsbrott, måste förarens lämplighet för uppgiften kunna bedömas på nytt.

Användning av alkohol ska inte förhindra en förlängning av giltighetstiden för körtillstånd, om en taxiförare på grund av rattfylleri eller grovt rattfylleri har godkänts för övervakad kör rätt enligt lagen om alkohåsovervakad kör rätt (439/2008) och ett alkohåskörkort har lämnats ut till honom eller henne. I fråga om dem som söker sig till branschen bedöms lämpligheten däremot enligt 9 § 2 mom. 1 punkten. När körtillståndet förlängs ska körtillståndet återkallas för den tid det temporära körförbudet gäller. En tillåtelse av ett förfarande med alkohå gör inte gärningen mindre allvarlig och klandervärd, men förfarandet ger tillståndsmyndigheten en möjlighet att tillåta en fortsatt yrkesverksamhet med hjälp av övervakning med alkohå. Genom förfarandet främjas användningen av alkohå i yrkestrafik och samtidigt förhindras körningar i

berusat tillstånd. Enligt lagstiftningen om alkoholås leder t.ex. rattfylleri eller grovt äventyrande av trafiksäkerheten under alkoholåskörkortstiden till att det villkorliga körförbudet verkställs. Om andra villkor som gäller alkoholås inte iakttas, t.ex. om ett fordon utan alkoholås framförs, kan detta beaktas i fråga om taxiförare när tillståndsmyndigheten bedömer förarens lämplighet, även om det inte leder till att föraren förlorar alkoholåskörkortet. Bestämmelser om hur brott inverkar på bedömningen av förarens lämplighet ska ingå i 4, 9 och 13 §.

Enligt 2 mom. är det med avvikelse från 3 § möjligt att temporärt påvisa rätten att arbeta som taxiförare med ett beslut som polisen fattat om förlängd giltighetstid för körtillståndet, om ett nytt tillstånd inte kan lämnas ut innan giltighetstiden för det föregående tillståndet gått ut. Detta förutsätter att en ansökan om en förlängning av giltighetstiden har lämnats in innan det föregående tillståndet blir föråldrat. Orsaken till att utlämnandet försenas kan t.ex. vara en alltför sen ansökningsstidpunkt eller ett fel i det tillverkade körtillståndet, vilket förutsätter att ett nytt tillstånd tillverkas. För att yrkesutövningen ska kunna fortgå utan avbrott kan polisens beslut om beviljande av körtillstånd användas som ett temporärt dokument. Med stöd att ett bemyndigande i momentet utfärdas närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet.

14 §. Utvidgning av körtillståndets giltighetsområde. Paragrafen innehåller en bestämmelse om möjligheten att utvidga tillståndets giltighetsområde till en ny stationsplats. Det körtillstånd för taxiförare som motsvarar bilens stationsplats ska alltså i regel beviljas per kommun. I fråga om en ny stationsplats räcker det med att föraren visar att han eller hon har lokalkännedom om området, om inte tillståndsmyndigheten inom ramen för sina befogenheter i lagen anser det nödvändigt att kräva andra utredningar. Lokalkännedomen testas av polisen på stationsplatsen i fråga. Kompetensen antecknas i samma tillstånd.

15 §. Grunder för återkallande av körtillstånd. I paragrafen föreskrivs om grunderna för återkallande av körtillstånd. Ett tillstånd ska återkallas om villkoren för erhållande av

tillstånd inte är uppfyllda, tillståndshavaren inte agerar i enlighet med tillståndsvillkoren eller tillståndsmyndighetens bestämmelser eller om tillståndshavaren själv anholder därom. Enligt 2 mom. ska tillståndsmyndigheten utan dröjsmål vidta nödvändiga åtgärder sedan den fått veta att en grund för återkallande föreligger.

16 §. Återkallande av körtillstånd helt och hållet. Ett återkallande av ett körtillstånd helt och hållet ska grunda sig på tillståndshavarens begäran. För att ett nytt körtillstånd ska kunna beviljas krävs att tillståndsvillkoren är uppfyllda. Den som genomgått den utbildning för taxiförare som motsvarar kraven ska visa att han eller hon i stället för introduktionsutbildningen har genomgått fortbildning.

17 §. Återkallande av körtillstånd tills vidare. Möjligheten att återkalla ett körtillstånd tills vidare ska hänföra sig till körförbud som meddelats tills vidare eller till situationer där tillståndshavaren har underlåtit att visa att förutsättningarna för ett giltigt körtillstånd föreligger. Det kan vara fråga om att föraren inte uppfyller de krav som ställs på hälsan eller att han eller hon inte visar upp en sådan utredning som visar att han eller hon har de förutsättningar som behövs. För att tillståndet alltså ska vara i kraft krävs att behövlig utredning visas upp.

18 §. Återkallande av körtillstånd för viss tid. I momentet ingår bestämmelser om återkallande av körtillstånd för viss tid och om längden på återkallandet. Grunden för ett återkallande kan vara gärningar som tyder på att personen inte är lämplig för uppgiften. Körtillståndet återkallas för minst sex månader, men alltid för minst den tid körförbudet gäller, eftersom ett giltigt körtillstånd förutsätter körrätt.

I 2 mom. ingår en bestämmelse om de faktorer som ska beaktas vid övervägandet av återkallandets längd och en bestämmelse om jämkning av påföljden, som kan tillämpas av särskilt vägande skäl. Körtillståndet kan då återkallas för en kortare tid än den minimitid som anges i 1 mom., t.ex. för den tid som ett körförbud som är kortare än sex månader gäller. Förfarandet ska inte kunna tillämpas vid allvarliga gärningar, t.ex. sådana gärningar som avses i 9 § 3 punkten. Om körtillståndshavaren har en alkoholövervakad kör-

rätt ska återkallandet vara minst lika långt som det temporära körförbudet. Återkallande endast för den tid körförbudet gäller kan i regel övervägas t.ex. vid mindre upprepade trafikbrott.

Om återkallandet grundar sig på en gärning som nämns i 9 § 2 mom. 1—4 punkten, blir gärningen allvarligare av att den gäller en kund som transporteras eller är en följd av en allvarlig försummelse av taxiförarens ansvar eller skyldigheter eller av att föraren har varit i arbete vid tidpunkten för gärningen. Om en förare t.ex. gör sig skyldig till rattfylleri vid en körning eller om han eller hon under arbetsskiftet inväntar körbeställningar i berusat tillstånd, betraktas gärningen som allvarligare när dess inverkan på körtillståndet bedöms.

När det gäller användningen av alkohol föreslås dock en möjlighet till undantag om en taxiförare på grund av rattfylleri eller grovt rattfylleri har godkänts för övervakad körrätt enligt lagen om alkohöversvakad körrätt (439/2008) och ett alkohölskörkort har lämnats ut till honom eller henne. I detta fall ska körtillståndet återkallas för den tid det temporära körförbudet gäller. En tillåtelse av ett förfarande med alkohol gör inte gärningen mindre allvarlig och klandervärd, men förfarandet ger tillståndsmyndigheten en möjlighet att tillåta yrkesverksamheten med hjälp av övervakning med alkohol. Genom förfarandet främjas användningen av alkohol i yrkestrafik och samtidigt förhindras körningar i berusat tillstånd. För att en förare ska förlora alkohölskörkortet och för att det villkorliga körförbudet ska verkställas krävs att körtillståndet återkallas i enlighet med 1 mom., dock minst för den tid som körförbudet gäller. Enligt lagstiftningen om alkohol leder t.ex. rattfylleri eller grovt äventyrande av trafiksäkerheten under alkohölskörkortstiden till att det villkorliga körförbudet verkställs. Om andra villkor som gäller alkohol inte iakttas, t.ex. om ett fordon utan alkohol framförs, kan detta beaktas i fråga om taxiförare när tillståndsmyndigheten bedömer förarens lämplighet, även om det inte leder till att föraren förlorar alkohölskörkortet. Bestämmelser om hur brott inverkar på bedömningen av förarens lämplighet ska ingå i 4, 9 och 13

§. Förfarandet kan övervägas t.ex. vid mindre upprepade trafikbrott.

I 3 mom. föreskrivs om de faktorer som ska beaktas som faktorer som gör gärningen allvarligare. Dessa fall gäller sådana gärningar som begås i samband med taxitransporter eller under arbetsskiftet. Om en förare t.ex. gör sig skyldig till rattfylleri vid en körning eller om han eller hon under arbetsskiftet inväntar körbeställningar i berusat tillstånd, betraktas gärningen som allvarligare när dess inverkan på körtillståndet bedöms.

19 §. Temporärt återkallande av körtillstånd. I 1 mom. ingår en möjlighet att temporärt återkalla ett körtillstånd innan ett ärende som avses i 9 § 2 mom. 3 punkten behandlas i domstol, om det anses sannolikt att föraren är skyldig. Det kan t.ex. vara fråga om ett allvarligt våldsdåd eller en försummelse som tyder på avsiktligt likgiltighet för passagerarnas säkerhet eller någon annan gärning som innebär ett uppenbart hot mot t.ex. passagerarnas säkerhet om körningarna fortsätter. För att det ska vara möjligt att temporärt återkalla ett körtillstånd förutsätts det att gärningen visar att föraren är uppenbart oansvarig och olämplig för uppgiften som taxiförare. I paragrafen ingår också en bestämmelse om att körtillståndet ska återlämnas om åtalet förfaller. I 2 mom. finns bestämmelser om att körtillstånd kan återkallas temporärt innan det egentliga beslutet om återkallande fattas, om föraren meddelats temporärt körförbud.

20 §. Överlämnande av återkallat körtillstånd till polisen. I paragrafen ingår en skyldighet för tillståndshavaren att överlämna ett återkallat körtillstånd till polisen.

21 §. Återlämnande av körtillstånd till innehavaren efter ett återkallande. I paragrafen ingår bestämmelser om det förfarande som iaktas när ett återkallat körtillstånd återlämnas. Eftersom ett körtillstånd är i kraft en viss tid återlämnas tillståndet inte när dess giltighetstid har gått ut. Körtillståndet kan återkallas tills vidare till exempel när tillståndshavaren inte uppfyller hälsokraven eller inte inom utsatt tid lämnar sådan utredning som polisen begärt. Om den utredning som lämnas till polisen visar att förutsättningarna fortfarande inte uppfylls, ska polisen besluta att återkallandet som gäller tills vidare ska fortsätta. Körtillståndet kan återlämnas först när förut-

sättningarna uppfylls. I 2 mom. ingår en bestämmelse om andra krav som gäller återlämnandet av körtillstånd. I detta sammanhang ska förarens lämplighet bedömas på nytt. Tillståndsmyndigheten ska också ha rätt att kräva en utredning över körskickligheten om det finns en misstanke om att den inte upprätthållits. Dessutom har polisen med stöd av 5 § 2 mom. befogenhet att kräva motsvarande utredning över att hälsokraven är uppfyllda.

22 §. Varning som körtillståndspåföljd. Paragrafen innehåller bestämmelser om förutsättningarna för att ge en varning för att jämka tillståndspåföljden. En varning kan endast ges i stället för ett återkallande för viss tid. Varning kan till exempel ges när föraren även i stället för körförbud ges en varning. En varning kan även ges när domstolen meddelar villkorligt körförbud. Villkorligt körförbud kan meddelas om gärningen inte har medfört fara för andras säkerhet och om allmän fördel inte kräver något annat. Den kan inte ges då gärningen ska anses tyda på likgiltighet för taxiförarens ansvar och skyldigheter eller i allmänhet för iakttagandet av bestämmelser och föreskrifter eller tidigare påföljder som påförts honom eller henne. Upprepade fall av rattfylleri och körförbud på grund av upprepade trafikbrott kan t.ex. anses tyda på likgiltighet för iakttagandet av bestämmelser och föreskrifter eller för tidigare påförda påföljder.

Eftersom en varning endast kan ges i stället för ett återkallande för viss tid, är absoluta hinder för att varning används således att hälsokraven inte är uppfyllda eller att föraren har meddelats körförbud, vilket innebär att han eller hon inte heller har körrätt. Detsamma gäller i fråga om allvarliga trafikbrott och andra gärningar som visar att personen är uppenbart olämplig för uppgiften. Sådana gärningar är åtminstone de gärningar som avses i 9 § 2 punkten och de gärningar som avses i 3 punkten och som ska betraktas som ett allvarligt hot mot passagerarnas eller den övriga trafikens säkerhet eller annars mot skötseln av transportuppdraget, och gärningen visar att tillståndshavaren är uppenbart olämplig som taxiförare. En varning kan inte heller ges om personen försummar att visa att de föreskrivna villkoren är uppfyllda, t.ex. att

personen inte inom utsatt tid utan godtagbart skäl visar upp det intyg som polisen begär. Tillståndshavaren ska ges en skälig tid att skaffa den utredning som behövs.

23 §. Blankett för körtillstånd och medförande av körtillstånd. Fordonsförvaltningscentralen ansvarar för blanketten för körtillståndet. Kommunikationsministeriet fastställer formuläret för blanketten efter att ha hört inrikesministeriet. Bestämmelser om de krav som ställs på blanketten, t.ex. om datainnehåll och fotografier, utfärdas genom förordning av statsrådet. I 2 mom. ingår en skyldighet att placera körtillståndet så att passagerarna kan se det. Detta ställer krav på körtillståndets material, datainnehåll och på uppgifternas placering i tillståndet så att inte t.ex. uppgifter som enligt personuppgiftslagen är känsliga eller annars onödiga eller personbeteckningen syns. Förfarandet ökar passagerarnas säkerhet. I 3 mom. ingår en rätt för polisen att avbryta körningen om föraren inte har tillståndet med sig.

24 §. Duplettexemplar av körtillstånd. Paragrafen innehåller grunderna för utfärdande av duplettexemplar och ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet. I 2 mom. föreskrivs om en skyldighet att överlämna ett senare upphittat tillstånd till polisen. I straffbestämmelsen i 35 § föreskrivs om påföljderna vid brott mot bestämmelsen.

25 §. Överlåtande av taxi. Om ett fordon överläts för framförande i taxitrafik måste det säkerställas att föraren har ett giltigt körtillstånd. I straffbestämmelsen i 35 § föreskrivs om påföljderna vid brott mot bestämmelsen.

26 §. Utbildningstillstånd. Paragrafen innehåller bestämmelser om utbildningstillstånd och om beviljandet av det. Kraven ska gälla anordnande av både introduktionsutbildning och fortbildning. Alla utbildningsanordnare ska godkännas på ett enhetligt sätt. Med tanke på praxisen och anvisningarna och en enhetlig tillsyn är det viktigt att administrationen av utbildningstillstånden koncentreras till en enda aktör. Fordonsförvaltningscentralen ska vara behörig vid beviljandet av utbildningstillstånd. Ett godkännande som utbildningsanordnare ska av orsaker som hör samman med tillsynen ges för viss tid.

I 2 mom. föreskrivs om vilka krav som ställs för att bli godkänd som utbildningsanordnare och om de resurser som verksamheten förutsätter. Innehavaren av tillstånd ska vara ett företag, ett samfund eller en stiftelse. Enligt 3 mom. kan utbildningstillståndet förenas med villkor som gäller anordnandet av utbildningen. Tillståndsmyndigheten ska ha behörighet att ställa villkoren. I momentet ingår också ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser om beviljandet av tillstånd.

27 §. Ansökan om utbildningstillstånd. Paragrafen innehåller bestämmelser om ansökan om utbildningstillstånd och om de uppgifter som ska ges i ansökan. Enligt 1 mom. ska ansökan vara skriftlig. I 2 mom. föreskrivs om uppgifterna i ansökan. I momentet ingår också ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser om ansökningsförfarandet.

När ansökan om utbildningstillstånd görs ska också uppgifter om undervisningen och om det utbildningsprogram som används i den ges. Detta hindrar inte att ett nytt utbildningsprogram tas i bruk senare, förutsatt att det är fastställt på behörigt sätt. I momentet ingår ett bemyndigande att genom förordning av statsrådet utfärda bestämmelser om fastställandet av utbildningsprogrammet.

28 §. Skyldigheter för innehavaren av utbildningstillstånd. I paragrafen föreskrivs om det ansvar som innehavaren av utbildningstillstånd har i utbildningen. Skyldigheten i 2 mom. att förvara handlingar som gäller utbildningen tryggar elevernas rättigheter och tjänar också tillsynsbehoven. Vid behov kan närmare bestämmelser om tidsfristerna för förvaringen utfärdas genom förordning av statsrådet. I momentet ingår en bestämmelse om utplåning av personuppgifter. I 3 mom. föreskrivs om skyldigheten för innehavaren av utbildningstillstånd att anmäla ändringar till den som utövar tillsyn så att uppgifterna om verksamheten hålls aktuella. Närmare bestämmelser om de ändringar som inte föranleder någon separat anmälan kan dock vid behov utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förfarandet är det möjligt att undvika att sådana ändringar anmäls som inte har någon betydelse med tanke på verksamheten.

29 §. Undervisningspersonal. I paragrafen ingår bestämmelser om lärarna, den föreståndare som ansvarar för utbildningen och om föreståndarens uppgifter. Lärarna ska ha kännedom om taxibranschen och om utbildningen. Bestämmelser om den ansvarige föreståndarens uppgifter och behörighet finns i 2 mom. Av den ansvariga föreståndaren krävs förutom kännedom om branschen också erfarenhet från branschen, t.ex. kompetens att arbeta som taxiförare. Närmare bestämmelser om kraven kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

30 §. Återkallande av utbildningstillstånd. I paragrafen ingår de sanktioner som kan användas vid brister och försummelser i verksamheten. Åtgärder som föregår ett återkallande är skriftlig varning och en skälig tidsfrist att avhjälpa missförhållandena. Om gärningen är allvarlig kan tillståndet även återkallas utan varning. Om brottet fortsätter trots varning, utgör detta en grund för att återkalla tillståndet. Vid prövningen av om tillståndet ska återkallas ska gärningarnas art beaktas. Om förseelsen är ringa kan den leda till att tillståndet återkallas först om den upprepas.

31 §. Tillsyn. Ansvaret för tillsynen över utbildningsanordnarna ska ligga på Fordonsförvaltningscentralen som dock i enlighet med 34 § kan komma överens med en serviceproducent om skötseln av tillsynsuppgiften. I 2 mom. bestäms om de krav som ställs på genomförandet av tillsynen och om de rättigheter som den som utövar tillsyn har när det gäller tillsynen över undervisningen och erhållandet av uppgifter om undervisningen. Det kan t.ex. vara fråga om uppgifter om elever som genomgår utbildningen och om innehållet i en undervisningstimme enligt kursprogrammet. I 3 mom. föreskrivs om skyldigheten för den som utövar tillsyn att anmäla brister och försummelser som uppstår i samband med tillsynen.

32 §. Behörighet hos den som bedömer prov. Den som bedömer prov skall ha kännedom om taxibranschen. När examensmottagarna ansvarar för att ta emot och bedöma prov ska de ha trafikläraryrkebehörighet. Beroende på det sätt på vilket provet ordnas och på innehållet ska kompetenskraven gälla den som bedömer provsvaret. I ett muntligt prov

är denna person den som tar emot provet. I 37 § finns bestämmelser om det straffrättsliga tjänsteansvaret för den som tar emot och bedömer prov.

33 §. Anmälan av uppgifter om yrkeskompetens för taxiförare till registret. Bestämmelser om införandet av uppgifter om yrkeskompetens för taxiförare i registret ingår i lagen om fordonstrafikregistret. I paragrafen föreskrivs om de instanser som ska vara skyldiga att lämna de uppgifter som anges i nämnda lag för registrering. Ansvar för registreringen ska ligga på Fordonsförvaltningscentralen.

34 §. Skötsel av vissa myndighetsuppgifter. I paragrafen föreskrivs om vissa uppgifter som ålagts Fordonsförvaltningscentralen och för vilka centralen kan anlita utomstående serviceproducenter. Det kan vara fråga om uppgifter i anslutning till anordnandet eller tillsynen över provet för taxiförare samt uppgifter i anslutning till tillsynen över innehavare av utbildningstillstånd. Förfarandet är det samma som i motsvarande uppgifter när det gäller utbildningen för yrkeskompetens för tunga fordon. Verksamheten kan skötas i anslutning till förarexamensverksamheten. Examensmottagarna ska t.ex. övervaka utbildningsanordnarna genom inspektionsbesök i enlighet med Fordonsförvaltningscentralens anvisningar.

Också uppgifterna i anslutning till registreringen kan enligt 2 mom. skötas med hjälp av serviceproducenter. Det kan vara fråga om mottagande av anmälningar och införande av dem i registret. Bestämmelser om Fordonsförvaltningscentralens uppgifter i egenskap av den som ordnar tjänster i anslutning till registreringen kan enligt 3 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

35 §. Straffbestämmelser. I paragrafen ingår de straffbestämmelser som hänför sig till yrkeskompetensen för taxiförare, dvs. framförande av taxi utan körtillstånd, brott mot bestämmelserna om medförande, uppvisande eller synlig placering av körtillståndet eller brott mot bestämmelserna om överlåtelse av fordon. Påföljden vid gärningarna är böter, om inte något strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

I 23 kap. 10 § i strafflagen föreskrivs om förande av fortskaffningsmedel utan behö-

righet. I 1 mom. konstateras att den som för, manövrerar eller styr ett motordrivet fordon, en spårvagn, ett tåg, ett fartyg eller ett luftfartyg utan att inneha körkort eller certifikat över sådan kompetens som krävs, ska för förande av fortskaffningsmedel utan behörighet dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader. I motiveringen till lagrummet konstateras endast de krav som ställs i fråga om körrätten, något omnämnande om tillämpningen av bestämmelsen t.ex. på framförande av taxi utan yrkeskörtillstånd för personbil finns inte i motiveringen. I praktiken har lagrummet sannolikt inte heller tillämpats på framförande av taxi utan behörig kompetens. I och med att yrkeskompetenskraven för framförande fordon skärps är det motiverat att effektivisera iakttagandet av kraven genom att det föreskrivna maximistraffet är strängare än enbart straff med hot om böter. Det är motiverat att förare av tunga fordon eller taxiförare utan behörig yrkeskompetens och utan tillstånd som påvisar denna kompetens ska kunna dömas även till fängelsestraff för gärningen, om gärningen kräver det. Av denna anledning föreslås en hänvisning till ett eventuellt strängare straff bli fogat till paragrafen som enligt en särskild hänvisningsbestämmelse som ta in i lagen hänvisar till strafflagen och lagen om taxitrafik.

Av denna anledning ska framförande av fordon utan föreskriven yrkeskompetens och utan handling som påvisar yrkeskompetensen omfattas av straffbestämmelserna med hot om fängelse. Målen med kraven på yrkeskompetens för förare är att öka yrkeskunskapen och dessutom förbättra trafiksäkerheten. Målen ska anses vara samma som i fråga om de krav som gäller körkort och körtillstånd. Genom kravet på körtillstånd säkerställs att förarna har tillräcklig kompetens beroende på vilken typ av körning det är fråga om.

I 2 mom. föreskrivs om bedrivande av utbildnings-, prov- och tillsynsverksamhet utan behörigt tillstånd eller annan grund. Straffpåföljden är böter.

36 §. Hänvisningar till straffbestämmelser någon annanstans i lag. I enlighet med vad som konstaterats i anslutning till straffbestämmelsen föreslås det att hänvisningsbestämmelser till strafflagen och lagen om transport av farliga ämnen tas in i lagen. I

dessas lagar föreskrivs om straffpåföljder som innefattar hot om fängelsestraff vid framförande av fordon utan föreskriven kompetens. I 28 § i lagen om taxitrafik föreskrivs om olovligt bedrivande av taxitrafik. Straffpåföljden är böter eller fängelse i högst sex månader.

37 §. Straffrättsligt tjänsteansvar. I paragrafen föreskrivs om de uppgifter som också kan ges till någon annan än tjänstemän och som är förenade med straffrättsligt tjänsteansvar. Det är fråga om sådana uppgifter i anslutning till prov och tillsyn där offentlig makt utövas.

38 §. Rättelse och sökande av ändring. I 1 mom. föreskrivs om de beslut i vilka ändring inte söks genom besvär utan genom ansökan om rättelse hos Fordonsförvaltningscentralen och om det förfarande som iakttas i samband därmed. Paragrafens 2 mom. innehåller bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut som fattats av Fordonsförvaltningscentralen med anledning av ett rättelseyrkande och beslut som fattats av polisen. I momentet ingår också en bestämmelse om att ett beslut om återkallande av ett körtillstånd kan verkställas även om det överklagas.

39 §. Handräckning. I paragrafen ingår en bestämmelse om att den som sköter tillsynsuppgifter i anslutning utbildningen för taxiförare ska ha rätt att få handräckning av polisen för att genomföra tillsynen.

40 §. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser. Lagen föreslås träda i kraft den 20 . För genomförandet av den utbildning som yrkeskompetensen för taxiförare förutsätter behövs en tillräcklig tid för förberedelser.

Om skyldigheten att genomgå fortbildning utsträcks till att gälla de förare som nu arbetar i branschen skulle detta innebära att de gällande yrkeskörtillstånden måste bytas ut mot nya körtillstånd senast fem år efter ikraftträdandet. Kontrollen av genomgången fortbildning ska göras första gången i samband med att tillståndet byts ut och därefter med fem års intervaller när tillståndet förnyas. När yrkeskörtillståndet byts ut iakttas bestämmelserna om förnyande av giltighetstiden för körtillstånd enligt denna lag och det förfarande som iakttas därvid. Tillståndshavaren ska samtidigt visa att han eller hon ge-

nomgått fortbildning. Genom bestämmelsen förlängs inte tillståndet giltighetstid i jämförelse med giltighetstiden enligt anteckningen i tillståndet eller om giltighetstiden av andra orsaker upphör före utgången av tidsfristen på fem år. Närmare bestämmelser om förfarandet vid utbytet kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Paragrafens 3 mom. innehåller en bestämmelse om utbyte att ett yrkeskörtillstånd som begränsats till framförande av invalidtaxi mot ett körtillstånd för taxiförare. Det krävs att sökanden visar att han eller hon har lokal-kännedom. Tillståndets giltighetstid fastställs i enlighet med de nya bestämmelserna, om sökanden visar att han eller hon också genomgått fortbildning. I andra fall ska fortbildningen påvisas och tillståndet förnyas enligt tidtabellen i 2 mom.

Förfarandet för utbytet kan enligt 4 mom. tillämpas också på innehavaren av ett yrkeskörtillstånd för personbil som ansöker om ett duplettexemplar inom fem år efter det att lagen trätt i kraft. Sökanden ges ett nytt körtillstånd för taxiförare. Om sökanden på samma gång visar att han eller hon har fått fortbildning, är tillståndet i kraft såsom genom denna lag bestäms. I andra fall gäller tillståndet fram till det datumet som anges i 2 mom.

Enligt 5 mom. kan innehavaren av ett yrkestillstånd för personbil som begränsats till framförande av invalidtaxi få ett motsvarande duplettexemplar enligt nutida praxis och det ska gälla fram till det datumet som anges i 2 mom. För att fortsätta som taxiförare efter det krävs att ett körtillstånd för taxiförare skaffas enligt 3 mom.

Vad som i lagen föreskrivs om körtillstånd för taxiförare gäller enligt 6 mom. yrkeskörtillstånd för personbil. Skyldigheten att placera tillståndet synligt i bilen ska dock inte gälla yrkeskörtillstånd för personbil, eftersom tillståndet inte är planerat för detta ändamål.

I 7 mom. ingår ett bemyndigande att vidta åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter innan lagen träder i kraft.

1.2 Vägtrafiklagen

73 §. Kontroll av hälsotillståndet. Omnämmandet av att läkarkontrollerna för vissa åldersgrupper gäller innehavare av yrkeskörtillstånd för personbil föreslås bli struket ur 1 mom. Bestämmelser om kontroller som gäller körtillstånd för taxiförare föreskrivs i lagen om yrkeskompetens för taxiförare.

82 b §. Yrkeskörtillstånd för personbil. På grund av de nya krav som föreskrivs i lagen om yrkeskompetens för taxiförare föreslås bestämmelsen om yrkeskörtillstånd för personbil i 82 b § i vägtrafiklagen bli upphävd.

Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som lagen om yrkeskompetens för taxiförare träder i kraft.

1.3 Lag om Fordonsförvaltningscentralen

2 §. Uppgifter. Fordonsförvaltningscentralens uppgifter enligt 2 § i lagen om Fordonsförvaltningscentralen (1592/1995) föreslås bli kompletterade med de uppgifter om utbildningen av taxiförare och taxiförarprovet som anknyter till taxiförarens yrkeskompetens. Fordonsförvaltningscentralen ska enligt förslaget svara för beviljande av utbildningstillstånd för introduktionsutbildning och fortbildning av taxiförare, godkänna de utbildningsprogram som ska iakttas i utbildningen och svara för taxiförarprovet och tillsynen över utbildningen och utbildningsanordnarna.

Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som lagen om yrkeskompetens för taxiförare.

1.4 Lag om fordonstrafikregistret

3 §. De registrerade. Paragrafens 2 mom. 4 punkt justeras till följd av att benämningen på körtillstånd ändras. Momentets 8 punkt justeras för att de uppgifter som gäller taxiförarens yrkeskompetens ska kunna registreras.

4 §. Basuppgifter som införs i registret. I fordonstrafikregistret får för närvarande införas fotografi och namnteckningsprov för de personer som har ansökt om körkort, färdskrivarkort, yrkeskompetensbevis för förare, ADR-körtillstånd eller som är säkerhetsrådgivare för landtransporter. Detta är nödvändigt för att fotografier och namnteckningsprov också för dem som ansökt om körtillstånd för taxiförare ska kunna registreras.

Syftningen till 3 § 2 mom. 8 punkten i lagens 4 § gör detta förfarande möjligt.

5 §. Andra uppgifter som registreras om fysiska personer. Omnämmandet av yrkeskörtillstånd för taxiförare föreslås bli struket ur 1 mom. 6 punkten. Uppgifterna om såväl beviljande av tillstånd som utbildning av taxiförare föreslås ingå i 13 punkten. Uppgifter som ska registreras är förutom utbildningsanordnare uppgift om genomgången utbildning och hur länge den räckt, om genomfört taxiförarprov och intyg över detta och om genomgången fortbildning och intyg över detta.

6 §. Registrering av känsliga uppgifter. Det föreslås att uppgifter om hälsotillståndet för dem som ansöker om körtillstånd och dem som innehar körtillstånd fogas till 1 punkten. Dessa uppgifter behövs för beslut om tillstånd eller för övervakning av tillstånden. Till 3 punkten fogas på motsvarande sätt för beslutsfattandet och övervakningen i fråga om körtillstånd de uppgifter som behövs om hinder för erhållande av tillstånd, om körtillståndspåföljder och om de gärningar som utgör grunden för dessa. Punkten gäller bl.a. brott som tillståndshavaren har begått eller varningar som tilldelats honom eller henne och som utgör hinder för hans eller hennes lämplighet.

9 §. Utplåning av personuppgifter ur registret. Det föreslås att det till 1 mom. 5 punkten fogas ett omnämmande av att uppgifterna om taxiförarens körtillstånd utplånas ur registret.

11 §. Rätt att få uppgifter från myndigheter. Paragrafens 1 mom. 5 punkt föreslås bli justerad till följd av att benämningen på det tillstånd som krävs av taxiförare ändras.

12 §. Rätt att få uppgifter från andra än myndigheter. Paragrafens 1 mom. 7 punkt föreslås bli justerad för att de uppgifter som behövs om taxiförarens yrkeskompetens ska fås av serviceproducenter och utbildningsanordnare. Samtidigt ändras punktens ordalydelse i sin helhet på grund av den annorlunda begreppsapparat som används i de lagar som avses i denna punkt. En serviceproducent är skyldig att lämna uppgifter om prov och en anordnare av fortbildning uppgifter om utbildningen. Punkten möjliggör utbyte av information mellan utbildningsanordnaren och

den registeransvarige i elektronisk form, om det i övrigt finns förutsättningar för detta förfarande.

Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som lagen om yrkeskompetens för taxiförare.

1.5 Lag om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare

24 §. Straffbestämmelser. Straffbestämmelsen i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare föreslås bli ändrad för att samma principer ska kunna tillämpas på körning utan krav på yrkeskompetens som konstateras i motiven (35 §) till lagen om yrkeskompetens för taxiförare.

I 23 kap. 10 § 1 mom. i strafflagen konstateras det att den som för, manövrerar eller styr ett motordrivet fordon, en spårvagn, ett tåg, ett fartyg eller ett luftfartyg utan att innehålla kör rätt eller certifikat över sådan kompetens ska för förande av fortskaffningsmedel utan behörighet dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader. En tillämpning av strafflagen i detta fall innebär att körande utan behörighet på samma sätt som körande utan kör rätt ska omfattas av straffbestämmelser med hot om fängelse. Av förare av tunga fordon har inte tidigare krävts påvisande av yrkeskompetensen genom ett särskilt tillstånd. I fråga om bussförare träder dessa krav i kraft den 10 september 2008.

I och med att yrkeskompetenskraven för förande av tunga fordon också skärps är det motiverat att effektivisera iakttagandet av kraven genom att det föreskrivna maximistraffet är strängare än enbart straff med hot om böter. Det är motiverat att förare utan behörig yrkeskompetens för tunga fordon ska kunna dömas till fängelsestraff också i enlighet med strafflagen, om gärningen kräver det.

Av denna anledning föreslås det att en hänvisning till ett eventuellt strängare straff fogas till 24 § som enligt en särskild hänvisningsbestämmelse som tas in i lagen (24 a §) hänvisar till strafflagen och lagen om transport av farliga ämnen. Bestämmelser om det körtillstånd som krävs av förare, medförande av tillståndet och uppvisande av det finns i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994). Enligt lagens straffbestämmelse (19 §) föreskrivs det om straff för brott mot

bestämmelserna om transport av farliga ämnen som har begåtts i strid med denna lag och bestämmelser som har utfärdats med stöd av den i 44 kap. 13 § i strafflagen, enligt vilken maximistraffet är fängelse i två år. Den som på något annat sätt uppsåtligt eller av oaksamhet bryter mot lagen om transport av farliga ämnen ska enligt lagens 19 § 3 mom. för förseelse mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen dömas till böter.

24 a §. Hänvisningar till straffbestämmelser någon annanstans i lag. Det föreslås att de hänvisningsbestämmelser som nämns i motiven till 24 § tas in i lagen. Bestämmelserna hänvisar till strafflagen och lagen om transport av farliga ämnen, där det föreskrivs om straffpåföljder med hot om fängelse vid förande av fordon utan föreskriven behörighet. I lagen om transport av farliga ämnen finns också bestämmelser om transportförseelser, för vilka böter döms ut.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas eller närmare bestämmelser utfärdas om villkoren för kör rätt eller körkort (4 § 1 mom. 1 punkten), förfarandet för uppskov i fråga om utbildningskravet (4 § 2 mom.), om påvisandet av att hälsokraven uppfylls (5 § 2 mom.), om utbildningens innehåll och minimiomfattning samt genomförandet av den samt om förfarandet vid fastställande av utbildningsprogram (6 § 1 och 2 mom.), om innehållet i och genomförandet av provet och om andra krav som gäller det (7 § 1 mom.), om lokalkännedom och de krav som gäller påvisandet av den (8 § 2 mom.), om sökande och beviljande av körtillstånd och om förfarandet för beviljande av tillstånd (10 § 4 mom.), om fortbildningens innehåll, minimiomfattning och genomförande samt om förfarandet vid fastställande av utbildningsprogram (12 § 1 och 2 mom.), om förlängning av giltighetstiden för körtillstånd och förfarandet för det (13 § 2 mom.), om ansökan om utvidgning av körtillståndets giltighetsområde och förfarandet för det (14 §), om blankett för körtillstånd och innehållet i blanketten (23 § 1 mom.), om beviljande av ett duplett-

exemplar av körtillståndet (24 § 1 mom.), om förfarandet för beviljande av utbildningstillstånd (26 § 3 mom.), om ansökan om utbildningstillstånd och fastställande av utbildningsprogram (27 § 2 mom.), om förvarings-tiden för utbildningshandlingarna (28 § 2 mom.), om den skyldighet som innehavare av utbildningstillstånd har att anmäla ändringar (28 § 3 mom.), om kraven på undervisningspersonalen (29 § 3 mom.), om behörigheten för den som bedömer provet (32 §), om anmälan av uppgifter till registret (33 §), om Fordonsförvaltningscentralens uppgifter vid ordnandet av tjänster (34 § 3 mom.) och om det förfarande som ska iakttas när gamla yrkeskörtillstånd byts ut (41 §).

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft hösten 2009.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Förslagen om taxiförarens yrkeskompetens och lämplighet bör granskas mot bakgrunden av grundlagens 18 § 1 mom. om näringsfrihet och 124 §, som föreskriver om situationer när offentliga förvaltningsuppgifter handhas av någon annan än en myndighet.

Näringsfrihet

Enligt 18 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att i enlighet med lag skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Grundlagsutskottet har tagit ställning till näringsfriheten bl.a. i utlåtandena GrUU 31/2006 rd (lagen om taxitrafik), GrUU 28/2001 rd (privata säkerhetstjänster) och GrUU 9/2005 rd (försäkringsförmedling). Näringsfriheten har betraktats som en grundlagsfäst huvudregel, medan man ansett att tillstånd för näringsverksamhet kan krävas i undantagsfall och av skäl som är godtagbara med avseende på de grundläggande fri- och rättigheterna, t.ex. för att skydda människors hälsa och säkerhet. Rättigheten kan begränsas genom lag eller så kan enligt motiven till bestämmelsen faktiska

begränsningar av den göras som gäller t.ex. utbildning eller erfarenhet.

Enligt utskottet ska det föreskrivas om tillståndsplikt och begränsningar av näringsfriheten genom lag, och begränsningarna ska uppfylla de krav på noggrann avgränsning och exakthet som ställs när en grundläggande fri- och rättighet inskränks. Dessutom ska begränsningens omfattning och villkor framgå av lagen. Bestämmelserna om villkoren för tillstånd och tillståndets giltighet ska garantera en tillräcklig förutsebarhet i myndigheternas verksamhet. Att återkalla ett tillstånd är en myndighetsåtgärd som ingriper i den enskildes rättsliga ställning och den har då kraftigare effekter än om en ansökan om tillstånd avslås. Möjligheten att återkalla tillstånd ska därför bindas endast vid allvarliga eller väsentliga förseelser eller försummelser och vid att anmärkningar och varningar som tilldelats tillståndshavaren inte har lett till att brister i verksamheten har korrigerats.

Med tanke på näringsfriheten bör man bedöma kravet på taxiförarens körtillstånd, villkoren för erhållande av tillståndet och dess fortsatta giltighet med avseende på yrkeskompetens och lämplighet samt bestämmelserna om återkallande av tillståndet. Kravet på fortbildning gäller enligt förslaget också de innehavare av körtillstånd som redan är verksamma i transportsektorn, och det förutsätter att de inom en bestämd tidsfrist byter ut sina giltiga tillstånd för att kunna fortsätta att arbeta som taxiförare.

Kraven syftar till större säkerhet och bättre kvalitet för taxitransporternas del samt till ökad trafiksäkerhet. Genom tillståndsförfarandet säkerställs möjligheterna till kontroll av förarna på förhand och under arbete. Bestämmelserna om tillståndsvillkor och återkallande av tillståndet ska förbättra möjligheterna att förutse myndigheternas åtgärder. Det är här fråga om förare inom yrkestrafik vars verksamhet kundernas säkerhet är beroende av. Inom taxitransporterna finns det en stor del specialgrupper som är särskilt beroende av föraren. Därför bör strikta krav ställas på förarna, deras hälsotillstånd och övriga lämplighet och tillförlitlighet, särskilt i fråga om trafikbrott och gärningar som hotar liv och hälsa. En utvärdering av lämpligheten utifrån brottsbakgrund görs bara när det är frå-

ga om allvarliga och med tanke på uppgiften väsentliga förseelser, försummelser eller brister, som också kan leda till ingripande i tillståndet. Det ska vara möjligt att kräva att föraren uppfyller de krav som ställs på skötseln av uppgiften och också vid behov på behörigt sätt påvisar detta för tillståndsmyndigheten. Att använda andra påföljder, såsom varning, i stället för återkallande av tillstånd ska däremot anpassas till kraven på säkerhet.

För att kraven på fortbildning ska gälla alla förare på lika villkor och uppföljningen av genomgången utbildning samt tillståndsmyndighetens verksamhet ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt, ska alla giltiga yrkeskörtillstånd bytas ut i samband med den första fortbildningen.

Bestämmelserna om körtillstånd för taxiförare kan anses motsvara grundlagsutskottets krav och ska inte anses vara problematiska med avseende på den grundlagsfästa näringsfriheten.

När offentliga förvaltningsuppgifter handhas av någon annan än en myndighet

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning och om det inte innebär betydande utövning av offentlig makt. Som offentliga förvaltningsuppgifter kan de uppgifter i förslaget betraktas som gäller tillsyn samt mottagande av prov och utfärdande av intyg över godkänt prov.

Grundlagsutskottet har behandlat överföring av förvaltningsuppgifter till andra än myndigheter t.ex. i utlåtandena GrUU 33/2004 rd (sjukförsäkringslagen), GrUU 11/2006 rd (fordonsskattelagen), GrUU 52/2006 rd (lagen om frivilligt försvar) och GrUU 45/2006 rd (lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral). Utskottet har i sina utlåtanden framhåvt att tryggandet av kraven på rättssäkerhet och god förvaltning förutsätter att de allmänna förvaltningslagarna, såsom förvaltningslagen,

språklagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, iakttas när ärenden behandlas och att de som handlägger ärenden handlar under tjänsteansvar. Vid bedömningen av en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna, liksom av betydelsen av en offentlig förvaltningsuppgift, ska enligt utskottet uppmärksamhet fästas vid förvaltningsuppgifternas art, vid att uppgifterna sköts under ledning och styrning av en ansvarsfull myndighet samt vid aktörens befogenheter.

I propositionen föreslås det att Fordonsförvaltningscentralen för sådana uppgifter som anknyter till tillsyn, mottagande av prov och utfärdande av intyg över prov ska kunna anlita privata eller offentliga serviceproducenter. I provet för taxiförare besluts således om en persons rätt att arbeta som taxiförare. Att bedöma lämpligheten och lokalkännedomen i fråga om en person som vill bli förare är däremot tillståndsmyndighetens, dvs. polisens uppgift. Beslut om godkännande eller underkännande av prov är ett förvaltningsbeslut som inverkar på personens rättsliga ställning. Bedömningen av prov är förknippad med utövning av offentlig makt på samma sätt som vid körkortsexamen. Enligt förslaget ska Fordonsförvaltningscentralen kunna överföra dessa uppgifter på serviceproducenter. På de avtal som ingås med tjänsteproducenter tillämpas bestämmelserna i lagen om ordnande av utfärdandet av färdskrivarkort. I annat fall föreslås lagen om förarexamensverksamhet bli tillämpad, med vilken skötseln av uppgifter med anknytning till prov och tillsyn samt registrering av uppgifter kan integreras. I de lagar som nämnts ovan finns det bestämmelser om iakttagande av god förvaltning, såsom i förvaltningslagen, språklagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, samt om oberoende och opartisk verksamhet. Den föreslagna lagen om yrkeskompetens för taxiförare inbegriper bestämmelser om rättelse och ändringssökande samt om straffrättsligt tjänsteansvar. Genom krav på verksamheten tryggas också medborgarnas rättssäkerhet och grundläggande fri- och rättigheter.

Fordonsförvaltningscentralen har ingen regional organisation som skulle kunna utnyttjas för mottagandet av prov och tillsynen över utbildningsanordnare, och det kan därför anses vara ändamålsenligt att uppgiften

sköts på föreslaget sätt. Förarexamensmottagarna ansvarar således för uppgifter som gäller tillsyn, mottagning av prov och bedömning av prov, och utfärdar det intyg över godkänt prov för taxiförare som behövs för ansökan om körtillstånd. Med beaktande av uppgifternas art och de befogenheter som hänger samman med den är det här fråga om en offentlig förvaltningsuppgift, som dock inte är förknippad med betydande utövning av offentlig makt. I de krav som ställs på verksamheten och aktörerna ska medborgarnas rättssäkerhet och grundläggande fri- och

rättigheter tillgodoses på samma sätt som om uppgiften skulle skötas av en myndighet. Att skötseln av uppgifterna ordnas på föreslaget sätt kan anses motsvara grundlagsutskottets krav, och förfarandet kan inte anses vara problematiskt med avseende på grundlagen.

Med stöd av vad som anförts ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om yrkeskompetens för taxiförare**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om den yrkeskompetens som en förare ska ha i taxitrafik enligt lagen om taxitrafik (217/2007).

2 §

Yrkeskompetens

En taxiförare ska ha det yrkeskunnande som uppgiften kräver. Han eller hon ska även i övrigt vara lämplig för uppgiften.

För att förvärva och upprätthålla detta yrkeskunnande ska föraren genomgå utbildningen för taxiförare och avlägga provet för taxiförare samt genomgå den fortbildning som avses i denna lag.

3 §

Körtillstånd för taxiförare

För påvisande av den yrkeskompetens som avses i 2 § beviljar polisen på ansökan ett körtillstånd för taxiförare.

Rätten att arbeta som taxiförare börjar när körtillståndet lämnas ut till sökanden, om inte något annat följer av 10 eller 13 §.

4 §

Villkor för beviljande av körtillstånd

Villkor för beviljande av körtillstånd för taxiförare är att

1) sökanden har annan kör rätt för bil än kortvarig kör rätt som beviljats för två år eller ett körkort för bil som utfärdats i en annan EES-stat och uppfyller de närmare villkoren för nämnda kör rätt eller körkort och som fastställs genom förordning av statsrådet,

2) inte har fyllt 70 år,

3) uppfyller de föreskrivna hälsokraven,

4) med godkänt resultat har genomgått utbildningen och avlagt provet för taxiförare,

5) har sådan lokalkännedom som motsvarar bilens stationsplats,

6) till sina personliga egenskaper även i övrigt är lämplig som taxiförare.

Om det är nödvändigt för att trygga att avtalsbaserade transporter som ordnas av samhället inom undervisnings-, social- eller hälsovårdsväsendet eller andra regelbundna transporter sköts utan avbrott, kan körtillstånd i undantagsfall, vid särskilda svårigheter i anslutning till tillgången på utbildning, beviljas med avvikelse från 1 mom. 4 punkten på villkor att sökanden inom den tidsfrist

på högst sex månader som tillståndsmyndigheten bestämmer visar att han eller hon har avlagt det prov som avses i nämnda punkt. Närmare bestämmelser om förfarandet kan vid behov utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Hälsa

En taxiförare ska uppfylla hälsokraven för körkortstillstånd för fordon av klass C och D och även i övrigt ha sådana förutsättningar med avseende på hälsan som är nödvändiga för att sörja för passagerarnas säkerhet och för att hjälpa dem. Fordonsförvaltningscentralen kan av särskilda skäl bevilja undantag från hälsokraven för körtillstånd för taxiförare.

Att hälsokraven är uppfyllda ska visas när körtillstånd söks och när dess giltighetstid förlängs. Närmare bestämmelser om detta utfärdas genom förordning av statsrådet.

Polisen kan även vid andra tillfällen kräva att föraren inom en utsatt tid visar upp ett läkarutlåtande om att hälsokraven uppfylls, om det finns skäl att misstänka att innehavaren av körtillstånd inte längre uppfyller de föreskrivna kraven. Bestämmelser om läkares skyldighet att lämna anmälningar om hälsotillståndet finns i 73 a § i vägtrafiklagen (267/1981).

6 §

Utbildning

I utbildningen ges grundläggande kunskaper om de krav som ställs på utövandet av taxiföraryrket samt om de faktorer som påverkar transport- och trafiksäkerheten. Närmare bestämmelser om utbildningens innehåll och bestämmelser om utbildningens minimiomfattning och om genomförandet av den utfärdas genom förordning av statsrådet.

I undervisningen ska ett av Fordonsförvaltningscentralen fastställt utbildningsprogram följas. Om utbildningsprogrammet föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Den som har genomgått utbildningen med godkänt resultat ska få ett intyg över detta.

7 §

Prov

Ett godkänt prov visar att aspiranten har de kunskaper och färdigheter och den kompetens som behövs för uppgiften som taxiförare. Om påvisande av lokalkännedom föreskrivs i 8 §. För att få delta i provet ska aspiranten ha genomgått utbildningen för taxiförare med godkänt resultat. Närmare bestämmelser om innehållet i och genomförandet av provet samt om andra krav som gäller provet kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Den som har avlagt provet med godkänt resultat ska få ett intyg över detta.

Fordonsförvaltningscentralen ansvarar för anordnandet och övervakningen av provet.

8 §

Lokalkännedom

En taxiförare ska ha kännedom om gatu- och vägnätet, rutter, olika förvaltnings- och serviceinrättningar och om de mest kända besöksmålen på bilens stationsplats och i den närmaste omgivningen samt översiktlig kännedom om det övriga närområdet.

Polisen på bilens stationsplats ansvarar för konstaterandet av förarens lokalkännedom. Närmare bestämmelser om lokalkännedomens innehåll och om de krav som gäller påvisandet av den kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Personliga egenskaper

Vid bedömningen av om sökanden till sina personliga egenskaper är lämplig som taxiförare beaktas hans eller hennes förutsättningar för växelverkan med passagerarna och den kunskap i finska eller svenska som behövs för den.

Sökanden anses inte vara lämplig som taxiförare om han eller hon

1) under de fem år som föregår ansökan om körtillstånd har gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri, grovt äventyrande av trafiksäkerheten, förande av fortskaffningsmedel utan behörighet eller en i 75 § 2 mom. i vägtrafiklagen avsedd gärning som tyder på allvarlig likgiltighet för trafiksäkerheten,

2) under det år som föregår ansökan om tillstånd har gjort sig skyldig till ett annat trafikbrott eller en annan trafikförseelse än vad som avses i 1 punkten så att det finns förutsättningar för att meddela körförbud med stöd av 75 § 2 mom. 5 punkten eller 3 mom. i vägtrafiklagen eller om han eller hon under samma tid har haft körförbud på grund av sådana upprepade trafikbrott som avses i de nämnda lagrummen,

3) under de fem år som föregår ansökan om tillstånd har gjort sig skyldig till brott mot liv eller hälsa, brott som annars utvisar våldsamt uppträdande, sexualbrott eller något annat motsvarande brott, och gärningen visar att han eller hon är uppenbart olämplig som taxiförare,

4) under de fem år som föregår ansökan om tillstånd har gjort sig skyldig till något annat brott som visar att han eller hon är uppenbart olämplig som taxiförare,

5) på basis av uppgifter i polisens register i övrigt genom sitt agerande visat att han eller hon med hänsyn till sina levnadsvanor eller personliga egenskaper är uppenbart olämplig som taxiförare.

10 §

Beviljande av körtillstånd

Körtillstånd beviljas för fem år, dock högst för den tid som sökandens körrätt gäller, om inte något annat följer av 4 § 1 mom. 2 punkten.

Körtillståndet kan förenas med villkor som gäller framförandet av taxi eller tillståndshavarens skyldigheter. Om det finns skäl att misstänka att sökanden inte har upprätthållit sin körskicklighet, kan polisen innan körtillståndet beviljas ålägga sökanden att lämna in ett intyg över en ny förarexamen.

I körtillståndet antecknas bilens stationsplats eller de stationsplatser i fråga om vilka föraren har den lokalkännedom som motsvarar stationsplatsen. Om föraren tidigare har fått ett körtillstånd för taxiförare som är giltigt, ska han eller hon ge detta till tillståndsmyndigheten när ett nytt tillstånd överlämnas. Närmare bestämmelser om sökande, beviljande och förfarandet vid beviljande av körtillstånd utfärdas genom förordning av statsrådet.

Ett av polisen fattat förvaltningsbeslut om beviljande av körtillstånd kan med avvikelse från 3 § 2 mom. under högst en månad efter beslutet godkännas som bevis på rätten att arbeta som taxiförare, om det finns ett särskilt behov att inleda körningarna innan körtillståndet lämnas ut och villkoren för utlämnande av körtillstånd är uppfyllda. Vad som i denna lag föreskrivs om körtillstånd, gäller även det beslut som avses i detta moment, om detta används för att påvisa kompetensen för taxiförare.

11 §

Förhandsbesked för behandling av ny ansökan om körtillstånd

Om ansökan om körtillstånd avslås med stöd av 9 § 2 mom. 1—4 punkten, kan tillståndsmyndigheten i sitt beslut sätta ut en tidsfrist efter vilken tillståndsärendet tidigast kan behandlas på nytt på ny ansökan, utan att någon av de nämnda punkterna hindrar att tillstånd beviljas, om det inte finns något annat hinder för att behandla ansökan.

12 §

Fortbildning

För att upprätthålla och förbättra förutsättningarna för yrkesutövning och för att öka trafiksäkerheten ska taxiförare få fortbildning i de ämnen i taxiförarens utbildning som är viktiga med tanke på förarens uppgifter.

I fortbildningen ska ett av Fordonsförvaltningscentralen fastställt utbildningsprogram följas. Bestämmelser om fortbildningens minimiomfattning och om genomförandet av

den samt om utbildningsprogrammet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Eleven ska få ett intyg över fortbildningen.

13 §

Förlängning av giltighetstiden för körtillstånd

Giltighetstiden för körtillstånd förlängs fem år i sänder, om sökanden uppfyller de villkor för erhållande av körtillstånd som anges i 4 § 1 mom. och visar att han eller hon har genomgått föreskriven fortbildning. Giltighetstiden för körtillstånd kan utan hinder av nämnda 4 § 1 mom. 6 punkten förlängas, om körtillståndet har varit återkallat på grund av ett sådant brott som avses i 9 § 2 mom. eller om den sökande har en sådan körrätt som avses i lagen om alkoholövervakad körrätt (439/2008). Körrätten kan dock inte förlängas, om brottet är exceptionellt allvarligt eller om det finns ett annat särskilt skäl till detta.

Ett av polisen fattat förvaltningsbeslut om förlängning av körtillståndets giltighetstid kan med avvikelse från 3 § 2 mom. under högst en månad efter beslutet godkännas som bevis på rätten att arbeta som taxiförare, om en förlängning av giltighetstiden har sökts innan giltighetstiden för körtillståndet går ut, villkoren för utlämnande av körtillstånd är uppfyllda och ett nytt körtillstånd inte har lämnats ut innan giltighetstiden för det föregående körtillståndet går ut. Vad som i denna lag föreskrivs om körtillstånd, gäller även det beslut som avses i detta moment, om detta används för att påvisa kompetensen för taxiförare. Närmare bestämmelser om förlängningen av giltighetstiden för körtillstånd och om förfarandet för förlängning utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Utvidgning av körtillståndets giltighetsområde

Giltighetsområdet för ett körtillstånd kan på ansökan utvidgas till en ny stationsplats, om innehavaren av körtillstånd visar att han

eller hon i fråga om denna stationsplats har den lokalkännedom som avses i 4 § 1 mom. 5 punkten. Bestämmelser om ansökan och om ansökningsförfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §

Grunder för återkallande av körtillstånd

Ett körtillstånd ska återkallas om tillståndshavaren

- 1) inte längre uppfyller villkoren för beviljande av körtillstånd,
- 2) inte iakttar uppställda tillståndsvillkor,
- 3) inte iakttar sin skyldighet enligt bestämmelserna eller enligt ett särskilt åläggande av polisen att lämna in det utlåtande om hälsotillståndet eller det intyg över körförmågan som avses i denna lag,
- 4) själv anhåller om att tillståndet ska återkallas.

Återkallande av körtillstånd ska utan dröjsmål upptas till prövning, om en sådan grund för återkallande av tillstånd som avses i 1 mom. föreligger.

16 §

Återkallande av körtillstånd helt och hållet

Körtillstånd återkallas helt och hållet på basis av 15 § 1 mom. 4 punkten.

17 §

Återkallande av körtillstånd tills vidare

Ett körtillstånd återkallas tills vidare, om tillståndshavaren

- 1) meddelas körförbud tills vidare,
- 2) inte längre uppfyller hälsokraven för körtillstånd,
- 3) inte inom utsatt tid har lämnat in ett intyg över att han eller hon med godkänt resultat har avlagt det prov för taxiförare som avses i 4 § 2 mom. eller annan utredning som polisen med stöd av vad som föreskrivs i denna lag bestämt att ska visas upp.

18 §

Återkallande av körtillstånd för viss tid

Av andra skäl än de som föreskrivs i 16 och 17 § återkallas ett körtillstånd för viss tid, för minst sex månader och för högst fem år.

När återkallandets längd fastställs, beaktas särskilt hur allvarlig den gärning som ligger till grund för återkallandet är och under vilka omständigheter gärningen begåtts. Av särskilt vägande skäl kan återkallandets längd fastställas till under sex månader. Körtillståndet ska dock alltid återkallas minst för den tid som körförbud eller temporärt körförbud gäller.

Om inte något annat följer av hur allvarlig eller klandervärd gärningen är eller av hur ofta den upprepats, kan för jämkning av påföljden körtillståndet dock med avvikelse från tidsfristen i 1 mom. återkallas endast för den tid körförbudet gäller. Utan hinder av vad som föreskrivs i detta moment om gärningens allvarlighet eller klandervärdhet, kan ett körtillstånd återkallas endast för den tid temporärt körförbud gäller, om ett i lagen om alkoholövervakad körrätt (439/2008) avsett alkoholskörkort lämnas ut till innehavaren av körtillstånd. Om den övervakade körrätten återkallas och ett beslut om verkställande av ett villkorligt körförbud fattas, gäller i fråga om återkallandet av körtillstånd vad som i 1 mom. föreskrivs om återkallande av körtillstånd för viss tid eller minst för den tid som körförbudet gäller.

Om återkallandet grundar sig på en gärning som nämns i 9 § 2 mom. 1—4 punkten, blir gärningen allvarligare av att den gäller en kund som transporteras eller är en följd av en allvarlig försummelse av taxiförarens ansvar eller skyldigheter eller av att föraren har varit i arbete vid tidpunkten för gärningen.

19 §

Temporärt återkallande av körtillstånd

Ett körtillstånd kan återkallas temporärt, om det är sannolikt att tillståndshavaren har

gjort sig skyldig till en gärning som avses i 9 § 2 mom. 3 punkten och om passagerarnas säkerhet så kräver. Ett temporärt återkallande gäller trots att ändring har sökts tills ärendet har avgjorts med laga kraft. Om åtalet förfaller ska körtillståndet utan dröjsmål återlämnas till innehavaren, om det inte i övrigt finns skäl att återkalla körtillståndet.

Ett körtillstånd ska återkallas temporärt, om föraren meddelas temporärt körförbud.

20 §

Överlämnande av återkallat körtillstånd till polisen

Körtillståndet för taxiförare ska överlämnas till polisen när det återkallas.

21 §

Återlämnande av körtillstånd till innehavaren efter ett återkallande

Ett körtillstånd som återkallats för viss tid återlämnas till innehavaren efter tidsfristens utgång. Om ett körtillstånd återkallas tills vidare, ska innehavaren av körtillstånd visa att grunden för återkallandet inte längre föreligger innan tillståndet kan återlämnas. Körtillståndet återlämnas dock inte om dess giltighetstid har gått ut.

Innan ett körtillstånd återlämnas ska tillståndshavarens lämplighet bedömas på nytt i enlighet med 9 §. Om det finns ett skäl enligt 10 § 2 mom. att misstänka att tillståndshavaren inte har upprätthållit sin körskicklighet, kan polisen innan tillståndet återlämnas ålägga honom eller henne att inom utsatt tid lämna in ett intyg över en ny förarexamen.

22 §

Varning som körtillståndspåföljd

En taxiförare kan ges en varning i stället för att körtillståndet återkallas för viss tid, om återkallandet av körtillståndet ska betraktas som en oskälig påföljd och om inte gär-

ningen ska anses tyda på likgiltighet för taxiförarens ansvar och skyldigheter eller i allmänhet för iakttagandet av bestämmelser och föreskrifter eller tidigare påföljder som påförts honom eller henne.

23 §

Blankett för körtillstånd och medförande av körtillstånd

Körtillstånd ges på Fordonsförvaltningscentralens blankett. Kommunikationsministeriet fastställer formuläret för blanketten efter att ha hört inrikesministeriet. Bestämmelser om körtillståndsblankettens datainnehåll och andra krav utfärdas genom förordning av statsrådet.

Körtillståndet ska medföras under körning och på begäran visas upp det för en polis-, tull- eller gränsbevakningsman. Körtillståndet ska placeras i bilen så att passagerarna kan se det.

Om föraren inte har körtillståndet med sig kan polisen avbryta körningen.

24 §

Duplettexemplar av körtillstånd

Om körtillstånd har förkommit, förstörts eller stulits eller de uppgifter om innehavaren som antecknats i det har ändrats, kan föraren få ett duplettexemplar av körtillståndet. Närmare bestämmelser om beviljande av ett duplettexemplar av körtillståndet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om ett förkommet körtillstånd senare hittas, ska det överlämnas till polisen.

25 §

Överlåtande av taxi

En taxi får för körningar som avses i 1 § överlåtas endast för att framföras av en sådan person som visar upp ett giltigt körtillstånd. Bestämmelser om överlåtande av ett fordon

för att framföras av någon annan finns dessutom i vägtrafiklagen.

26 §

Utbildningstillstånd

För ordnande av utbildning och fortbildning för taxiförare krävs ett utbildningstillstånd. Utbildningstillståndet beviljas av Fordonsförvaltningscentralen. Ett utbildningstillstånd beviljas för fem år.

Som innehavare av utbildningstillstånd kan godkännas företag, sammanslutningar eller stiftelser som har de pedagogiska, yrkesmässiga, ekonomiska och andra resurser som verksamheten kräver.

Tillståndsmyndigheten kan förena utbildningstillståndet med villkor för anordnandet av utbildningen. Närmare bestämmelser om beviljande av utbildningstillstånd och om förfarandet i samband med det kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

27 §

Ansökan om utbildningstillstånd

Utbildningstillstånd söks skriftligen.

Av ansökan ska framgå uppgifter om utbildningsanordnaren, utbildningsprogrammet och genomförandet av det samt om undervisningspersonalen. Närmare bestämmelser om ansökan om utbildningstillstånd kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

28 §

Skyldigheter för innehavare av utbildningstillstånd

Innehavare av utbildningstillstånd ansvarar för att utbildningen överensstämmer med bestämmelserna, med de uppgifter som lämnades när utbildningstillstånd söktes och med tillståndsvillkoren. Innehavare av utbildningstillstånd ansvarar för utfärdandet av det

intyg som avses i 6 § 3 mom. och 12 § 3 mom.

Innehavare av utbildningstillstånd ska förvara de handlingar som gäller ordnandet av utbildning och dem som genomgått utbildning så länge intyget över genomgången utbildning kan användas för att ansöka om kör-tillstånd. Uppgifter får lämnas till Fordons-förvaltningscentralen och för behandling av ett ansökningsärende till polisen. När tiden för förvaring löpt ut ska personuppgifterna om dem som genomgått utbildningen utplå-nas. Närmare bestämmelser om tiden för för-varing av handlingarna kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Om det sker väsentliga förändringar i de uppgifter som lämnats när utbildningstill-stånd söktes, ska innehavare av utbildnings-tillstånd utan dröjsmål anmäla ändringarna till den som utövar tillsyn. Närmare bestäm-melser om de ändringar som inte föranleder någon anmälan kan vid behov utfärdas ge-nom förordning av statsrådet.

29 §

Undervisningspersonal

Innehavare av utbildningstillstånd ska ha en yrkeskunnig undervisningspersonal. Lä-rarna ska ha den kännedom om utbildnings-området och branschen som uppgiften förut-sätter.

Innehavare av utbildningstillstånd ska ha en föreståndare som ansvarar för utbildning-en och som styr, övervakar och utvecklar ut-bildningen. Föreståndaren ska ha tillräcklig kännedom om branschen och de bestämmel-ser som gäller den samt praktisk erfarenhet av området.

Närmare bestämmelser om kraven på un-dervisningspersonalen kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

30 §

Återkallande av utbildningstillstånd

Innehavare av utbildningstillstånd kan ges en skriftlig varning, om de bestämmelser, fö-

reskrifter eller tillståndsvillkor som gäller ut-bildningen inte följs eller om undervisningen annars inte sköts på behörigt sätt.

Om innehavaren av ett utbildningstillstånd inte längre uppfyller villkoren för utbild-ningstillstånd, kan innehavaren föreläggas en skälig tidsfrist för att avhjälpa missförhållan-dena.

Tillståndet kan återkallas om den förseelse som avses i 1 mom. är väsentlig eller uppre-pas trots varningen eller om de missförhål-landen som avses i 2 mom. inte avhjälpas inom den utsatta fristen.

31 §

Tillsyn

Fordonsförvaltningscentralen ansvarar för tillsynen över innehavarna av utbildningstill-stånd.

Den som utövar tillsynen har rätt att få föl-ja med undervisningen och få de uppgifter som behövs för tillsynen. Innehavare av ut-bildningstillstånd ska ordna förhållandena så att inspektioner kan utföras på behörigt sätt. Inspektioner får inte företas på en plats som omfattas av hemfriden.

Brister eller försummelser som uppdagas i samband med tillsynen ska utan dröjsmål delges den som beviljat utbildningstillståndet för vidtagande av nödvändiga åtgärder.

32 §

Behörighet hos den som bedömer prov

Den som bedömer prov ska ha tillräckligt vetande och yrkeskunnande som inhämtats genom utbildning, arbetserfarenhet eller på annat sätt samt kännedom om utbildnings-kraven och om lagstiftningen och förfaran-dena i branschen. Närmare bestämmelser om behörighetskraven för den som bedömer prov kan vid behov utfärdas genom förordning av statsrådet.

33 §

Anmälan av uppgifter om yrkeskompetens för taxiförare till registret

Angående införande av uppgifter som gäller yrkeskompetens för taxiförare i fordonstrafikregistret bestäms i lagen om fordonstrafikregistret (541/2003). Den som utfärdar det intyg över genomgången utbildning som avses i 6 § 3 mom. och 12 § 3 mom. och det intyg över avlagt prov som avses i 7 § 2 mom. samt den polis som fattar beslut om körtillstånd för taxiförare eller dess duplettexemplar ska till Fordonsförvaltningscentralen anmäla de nödvändiga uppgifter som ska införas i registret. Närmare bestämmelser om anmälan och anmälningsförfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

34 §

Skötsel av vissa myndighetsuppgifter

Fordonsförvaltningscentralen kan sköta anordnandet och övervakningen av det prov för taxiförare som avses i 7 § 3 mom. samt den tillsyn över innehavare av utbildningstillstånd som avses i 31 § i anslutning till mottagandet av förarexamina genom att skaffa de nödvändiga tjänsterna av privata eller offentliga serviceproducenter genom avtal som ingås med dem. På avtalen tillämpas bestämmelserna om avtal i lagen om ordnande av utfärdandet av färdskrivarkort (629/2004). På verksamhet som utförs enligt avtal tillämpas bestämmelserna om krav som ställs på verksamheten och ordnandet av den i 4—12 och 16 § i lagen om förarexamensverksamhet (535/1998).

Fordonsförvaltningscentralen kan förena uppgiften att ta emot anmälan enligt 33 § samt att införa uppgifterna i registret så att uppgiften sköts i samband med den uppgift att anordna prov som avses i 1 mom.

Bestämmelser om Fordonsförvaltningscentralens uppgifter vid ordnandet av de tjänster som avses i denna paragraf kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

35 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelserna i 3 § om transport av passagerare utan körtillstånd för taxiförare, mot bestämmelserna i 10 § 3 mom., 20 § eller 24 § 2 mom. om överlämnande av körtillstånd till polisen, mot bestämmelserna i 23 § 2 mom. om medförande, uppvisande och synlig placering av körtillstånd för taxiförare eller mot bestämmelserna i 25 § om överlåtande av fordon, ska för *brott mot bestämmelserna om yrkeskompetens för förare* dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

Den som bedriver sådan utbildnings-, prov- eller tillsynsverksamhet som avses i denna lag utan sådant tillstånd eller avtal eller annan sådan rätt som avses i denna lag, ska för *olovligt bedrivande av utbildning för yrkeskompetens för taxiförare* dömas till böter.

36 §

Hänvisningar till straffbestämmelser någon annanstans i lag

Bestämmelser om straff för förande av fortskaffningsmedel utan behörighet finns i 23 kap. 10 § i strafflagen (39/1889).

Bestämmelser om straff för olovligt bedrivande av taxitrafik, överlåtande av ett taxitillstånd för att användas av någon annan samt försummelse av skyldigheten att medföra eller visa upp taxitillståndet finns i 28 § i lagen om taxitrafik.

37 §

Straffrättsligt tjänsteansvar

På den som sköter uppgifter vid mottagande och bedömning av prov och vid övervakning tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar.

38 §

Rättelse och sökande av ändring

I beslut som en av Fordonsförvaltningscentralen godkänd innehavare av utbildningstillstånd har fattat med stöd av denna lag och i beslut som fattats av en provmottagare enligt avtal med Fordonsförvaltningscentralen får ändring inte sökas genom besvär. Rättelse i sådana beslut får sökas hos Fordonsförvaltningscentralen. Rättelseyrkande ska framställas skriftligen inom 30 dagar från delfäendet av beslutet.

I beslut som Fordonsförvaltningscentralen har fattat med anledning av ett rättelseyrkande eller i ett beslut som i övrigt fattas med stöd av denna lag liksom i beslut som fattats av polisen med stöd av denna lag får ändring sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ett beslut om återkallande av ett körtillstånd för taxiförare kan verkställas även om det överklagas.

39 §

Handräckning

Fordonsförvaltningscentralen samt den som sköter tillsynsuppgifter i enlighet med 34 § har rätt att få handräckning av polisen vid tillsynen över att denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas.

41 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 .

Giltighetstiden för ett yrkeskörtillstånd för personbil som beviljats före lagens ikraftträdande upphör fem år efter denna lags ikraftträdande, om inte någon tidigare sista giltighetsdag för yrkeskörtillståndet har antecknats på tillståndet eller om tillståndet inte av andra skäl upphör att gälla före det. För att alljämt kunna arbeta som taxiförare ska den som innehar ett sådant yrkeskörtillstånd ansöka om att yrkeskörtillståndet byts ut mot ett sådant körtillstånd för taxiförare som avses i denna lag. Personen i fråga ska samti-

digt visa att han eller hon har genomgått den fortbildning som föreskrivs i denna lag. I fråga om utbyte av yrkeskörtillstånd gäller i övrigt vad som i denna lag föreskrivs om förlängning av giltighetstiden för körtillstånd för taxiförare. Närmare bestämmelser om förfarandet vid utbytet kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Utbyte av ett yrkeskörtillstånd för personbil som begränsats till framförande av invalidtaxi mot ett i denna lag avsett körtillstånd för taxiförare förutsätter att sökanden visar att han eller hon har sådan lokalkännedom som motsvarar bilens stationsplats. Körtillståndet beviljas så att det är i kraft fram till den dag för utbyte av körtillstånd som avses i 2 mom., om inte någon tidigare sista giltighetsdag för yrkeskörtillståndet har antecknats på tillståndet eller om tillståndet inte av andra skäl upphör att gälla före det eller, om sökanden visar att han eller hon har genomgått föreskriven fortbildning, på det sätt som föreskrivs i denna lag. I fråga om utbyte av yrkeskörtillstånd gäller i övrigt vad som i denna lag föreskrivs om förlängning av giltighetstiden för körtillstånd för taxiförare.

Om en person som innehar yrkeskörtillstånd för personbil ansöker om ett duplettexemplar av körtillståndet före den dag för utbyte av körtillståndet som avses i 2 mom., ska personen ges ett körtillstånd för taxiförare enligt denna lag. Det gäller fram till nämnda dag, om inte någon tidigare sista giltighetsdag för yrkeskörtillståndet har antecknats på tillståndet eller om tillståndet inte av andra skäl upphör att gälla före det eller, om sökanden samtidigt visar att han eller hon har genomgått föreskriven fortbildning, på det sätt som föreskrivs med stöd av denna lag.

Om en sådan innehavare av ett yrkeskörtillstånd för personbil som begränsats till framförande av invalidtaxi, som inte uppfyller de krav som föreskrivs i 3 mom., söker ett duplettexemplar före det datum för utbyte av körtillstånd som avses i 2 mom., ska personen ges ett duplettexemplar av ett yrkeskörtillstånd för personbil som begränsats till framförande av invalidtaxi, som är i kraft fram till nämnda dag, om inte någon tidigare sista giltighetsdag för yrkeskörtillståndet har antecknats på tillståndet eller om tillståndet inte av andra skäl upphör att gälla före det.

Vad som i denna lag föreskrivs om körtillstånd för taxiförare och om innehavaren av det, med undantag för bestämmelsen i 23 § 1 mom. om blanketten för körtillstånd och bestämmelsen i 2 mom. om att tillståndet ska placeras synligt i fordonet, gäller yrkeskör-

tillstånd för personbil som beviljats före denna lags ikraftträdande och innehavaren av det.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.

Lag**om ändring av 2 § i lagen om Fordonsförvaltningscentralen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 18 december 1995 om Fordonsförvaltningscentralen (1592/1995) 2 §
 1 mom. 18 punkten, sådan den lyder i lag 274/2007, samt
fogas till 2 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1103/2002 och 696/2006 samt i nämnda lag
 274/2007, en ny 19 punkt som följer:

2 §

Uppgifter

Fordonsförvaltningscentralen har till upp-
 gift att

18) svara för de uppgifter som anvisats
 centralen i anslutning till grundläggande yr-
 keskompetens och fortbildning för lastbils-
 och bussförare samt till beviljande av yrkes-
 kompetensbevis för förare,

19) svara för beviljandet av utbildningstill-
 stånd för utbildning och fortbildning av

taxiförare, godkännandet av utbildningspro-
 gram och tillsynen över utbildningen samt
 för uppgifter i anslutning till provet för
 taxiförare.

Denna lag träder i kraft den 20 .
 Åtgärder som verkställigheten av lagen
 förutsätter får vidtas innan lagen träder i
 kraft.

4.

Lag**om ändring av lagen om fordonstrafikregistret**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 13 juni 2003 om fordonstrafikregistret (541/2003) 3 § 2 mom. 4 och 8 punkten, 4 § 1 mom., 5 § 1 mom. 6 och 13 punkten, 6 § 1 och 3 punkten, 9 § 1 mom. 5 punkten, 11 § 1 mom. 5 punkten och 12 § 1 mom. 7 punkten,

av dem 3 § 2 mom. 8 punkten, 5 § 1 mom. 13 punkten, 11 § 1 mom. 5 punkten och 12 § 1 mom. 7 punkten sådana de lyder i lag 276/2007, 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 859/2005 och 9 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 403/2005, som följer:

3 §

De registrerade

I registret får dessutom föras in uppgifter om fysiska personer som

4) har körtillstånd för taxiförare eller trafiklärtillstånd,

8) har den kompetens som föreskrivs i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (273/2007) eller lagen om yrkeskompetens för taxiförare (.../....) eller har anmält sig till utbildning som krävs för denna kompetens.

4 §

Basuppgifter som införs i registret

I fråga om fysiska personer får i registret som basuppgifter föras in uppgifter om namn, personbeteckning eller, ifall uppgift om personbeteckning saknas, födelsedatum, födelsehemkommun, födelsestat och medborgarskap samt som andra basuppgifter uppgifter om adress och annan kontaktinformation, hemkommun, modersmål och kontaktspråk och uppgift om dödsfall liksom om att ett fordon ägare eller innehavare är en

fysisk person. Dessutom får fotografi och namnteckningsprov föras in i registret för de personer som avses i 3 § 1 mom. 2 punkten och 3 § 2 mom. 1, 2, 4 och 8 punkten.

5 §

Andra uppgifter som registreras om fysiska personer

I fråga om fysiska personer får utöver basuppgifter registreras för registrets syfte behövliga

6) uppgifter om beviljande av trafiklärtillstånd,

13) uppgifter om det utbildningscentrum som har meddelat utbildning för yrkeskompetens för lastbils- eller bussförare, om den innehavare av utbildningstillstånd som meddelat utbildning för körtillstånd för taxiförare, om den erhållna utbildningen och hur länge den räckt, om genomfört prov och intyg över detta, om genomgången fortbildning och intyg över detta samt om beviljande av yrkeskompetensbevis för lastbils- eller bussförare, körtillstånd för taxiförare eller dess duplettexemplar och om anteckningar om lastbils- eller bussförarens yrkeskompetens i körkortet.

6 §

Registrering av känsliga uppgifter

I registret får dessutom, utöver vad som bestäms i 4, 5 och 5 a §, införas

1) för beslutsfattandet och övervakningen i fråga om körkort nödvändiga uppgifter om hälsotillståndet för dem som ansöker om körkortstillstånd, dem som innehar körkort och personer som saknar körkort och för beslutsfattandet och övervakningen i fråga om körtillstånd för taxiförare nödvändiga uppgifter om hälsotillståndet för dem som ansöker om och dem som innehar körtillstånd för taxiförare,

3) för beslutsfattandet och övervakningen i fråga om körkort uppgifter om brott som har begåtts vid framförande av ett motordrivet fordon eller ett släpfordon, om straff och administrativa eller andra påföljder för dessa brott samt uppgifter om utfärdande av körförbud, hinder för erhållande av körkortstillstånd eller körkort, för beslutsfattandet och övervakningen i fråga om körtillstånd för taxiförare uppgifter om hinder för erhållande av tillstånd och om körtillståndspåföljder, uppgifter om återkallande av ADR-körtillstånd och annat tillstånd, upphörande av körrätten och varning samt uppgifter om den gärning eller den misstänkta gärning som utgör grunden för dessa.

9 §

Utplåning av personuppgifter ur registret

Personuppgifter utplånas ur registret enligt följande:

5) en registrerads fotografi och namnteckning sedan fem år förflutit från det att körrätten upphörde eller giltighetstiden för förarkortet eller körtillståndet för taxiförare gick ut,

11 §

Rätt att få uppgifter från myndigheter

Utan hinder av vad som bestäms om hemlighållande av uppgifter har den registeransvarige rätt att få uppgifter enligt följande:

5) från polisen uppgifter om tillgrepp av motordrivna fordon och släpfordon samt uppgifter om körkort och ansökan om sådan, körkortstillstånd, undervisningstillstånd, övningstillstånd, trafiklärtillstånd, körtillstånd för taxiförare, parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning, körkort och anteckningar om yrkeskompetens för lastbils- eller bussförare i körkort, hinder för erhållande av körkortstillstånd eller körkort, körförbud och grunderna för dem, indragning av ADR-körtillstånd, administrativa påföljder i anslutning till körkort samt körkortstillstånd och andra tillstånd samt uppgifter om överlämnande och omhändertagande av de körkort och tillstånd som avses här,

12 §

Rätt att få uppgifter från andra än myndigheter

Utan hinder av vad som bestäms om hemlighållande av uppgifter har den registeransvarige rätt att från andra än myndigheter få uppgifter enligt följande:

7) från i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare och lagen om yrkeskompetens för taxiförare avsedd meddelare av utbildning eller fortbildning uppgifter om utbildningen, från provmottagare uppgifter om prov samt från beviljare av yrkeskompetensbevis för förare eller körtillstånd för taxiförare uppgifter om beviljandet.

Denna lag träder i kraft den 20 . Vad som i denna lag föreskrivs om körtillstånd

för taxiförare gäller även de yrkeskörtillstånd för personbil som har beviljats lagens ikraft-
trädande. Åtgärder som verkställigheten av lagen
förutsätter får vidtas innan lagen träder i
kraft.

5.

Lag**om ändring av lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 16 mars 2007 om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare
(273/2007) 24 § 1 mom. och
fogas till lagen en ny 24 a § som följer:

24 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelserna i 3 § 1 mom. om yrkeskompetens som krävs av förare, mot bestämmelserna om medförande eller uppvisande av dokument över yrkeskompetens i 17 § 2 mom., mot bestämmelserna om överlåtelse av fordon i 17 § 3 mom. eller mot bestämmelserna om framförande av fordon i 8 eller 9 §, ska för *brott mot bestämmelserna om yrkeskompetens för förare* dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

24 a §

Hänvisningar till straffbestämmelser någon annanstans i lag

Bestämmelser om straff för förande av fortskaffningsmedel utan behörighet finns i 23 kap. 10 § i strafflagen (39/1889).

Bestämmelser om straff för brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen finns i 44 kap. 13 § i strafflagen och om straff för förseelse mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen i 19 § i lagen om transport av farliga ämnen.

_____ Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 27 mars 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Trafikminister *Anu Vehviläinen*

2.

Lag**om ändring av vägtrafiklagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i vägtrafiklagen av den 3 april 1981 (267/1981) 82 b §, sådan den lyder i lag 676/1990, samt
ändras 73 § 1 mom., sådant det lyder i lag 113/2004, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

73 §

73 §

*Kontroll av hälsotillståndet**Kontroll av hälsotillståndet*

Den som har kör rätt och är varaktigt bosatt i Finland skall inom två månader efter att han har fyllt 45 år till polisen på boningsorten lämna ett utlåtande av läkare eller optiker om att kraven som gäller synförmågan uppfylls. Den som har kör rätt för lastbil eller buss *eller yrkeskörtillstånd för personbil* skall inom två månader efter att han har fyllt 50, 55, 60 eller 65 år till polisen på boningsorten lämna ett läkarutlåtande om att hälsokraven uppfylls. Den skyldighet som avses i detta moment föreligger dock inte, om det när denna frist börjar har förflutit mindre än fem år från det att det av någon annan orsak än regelbundna kontroller enligt detta moment genom ett läkarutlåtande som tillställts polisen har påvisats att den som har kör rätt uppfyller hälsokraven.

Den som har kör rätt och är varaktigt bosatt i Finland ska inom två månader efter det att han eller hon har fyllt 45 år till polisen på boningsorten lämna ett utlåtande av läkare eller optiker om att kraven som gäller synförmågan uppfylls. Den som har kör rätt för lastbil eller buss ska inom två månader efter det att han eller hon har fyllt 50, 55, 60 eller 65 år till polisen på boningsorten lämna ett läkarutlåtande om att hälsokraven uppfylls. Den skyldighet som avses i detta moment föreligger dock inte, om det när denna frist börjar har förflutit mindre än fem år från det att det av någon annan orsak än regelbundna kontroller enligt detta moment genom ett läkarutlåtande som tillställts polisen har påvisats att den som har kör rätt uppfyller hälsokraven.

82 b §

Yrkeskörtillstånd för personbil

En personbil får föras i yrkesmässig persontrafik endast av den som utom kör rätt för bil har yrkeskörtillstånd. Om yrkeskörtillstånd stadgas närmare genom förordning.

(upphävs)

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av 2 § i lagen om Fordonsförvaltningscentralen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 18 december 1995 om Fordonsförvaltningscentralen (1592/1995) 2 §
 1 mom. 18 punkten, sådan den lyder i lag 274/2007, samt
fogas till 2 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1103/2002 och 696/2006 samt i nämnda lag
 274/2007, en ny 19 punkt som följer:

Gällande lydelse

2 §

Uppgifter

Fordonsförvaltningscentralen har till upp-
 gift att

18) svara för de uppgifter som anvisats cen-
 tralen i anslutning till grundläggande yrkes-
 kompetens och fortbildning för lastbils- och
 bussförare samt till beviljande av yrkeskom-
 petensbevis för förare.

Föreslagen lydelse

2 §

Uppgifter

Fordonsförvaltningscentralen har till upp-
 gift att

18) svara för de uppgifter som anvisats
 centralen i anslutning till grundläggande yr-
 keskompetens och fortbildning för lastbils-
 och bussförare samt till beviljande av yrkes-
 kompetensbevis för förare,

19) svara för beviljandet av utbildningstill-
 stånd för utbildning och fortbildning av
 taxiförare, godkännandet av utbildningspro-
 gram och tillsynen över utbildningen samt
 för uppgifter i anslutning till provet för
 taxiförare.

Denna lag träder i kraft den 20 .
 Åtgärder som verkställigheten av lagen
 förutsätter får vidtas innan lagen träder i
 kraft.

4.

Lag**om ändring av lagen om fordonstrafikregistret**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 13 juni 2003 om fordonstrafikregistret (541/2003) 3 § 2 mom. 4 och 8 punkten, 4 § 1 mom., 5 § 1 mom. 6 och 13 punkten, 6 § 1 och 3 punkten, 9 § 1 mom. 5 punkten, 11 § 1 mom. 5 punkten och 12 § 1 mom. 7 punkten,

av dem 3 § 2 mom. 8 punkten, 5 § 1 mom. 13 punkten, 11 § 1 mom. 5 punkten och 12 § 1 mom. 7 punkten sådana de lyder i lag 276/2007, 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 859/2005 och 9 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 403/2005, som följer:

Gällande lydelse

3 §

De registrerade

I registret får dessutom föras in uppgifter om fysiska personer som

4) har yrkeskörtillstånd för personbil eller trafiklärtillstånd,

8) har den kompetens som föreskrivs i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (273/2007) eller har anmält sig till utbildning som krävs för denna kompetens.

4 §

Basuppgifter som införs i registret

I fråga om fysiska personer får i registret som basuppgifter införas uppgifter om namn, personbeteckning eller, ifall uppgift om personbeteckning saknas, födelsetid, födelsehemkommun, födelsestat och medborgarskap samt som andra basuppgifter uppgifter om adress och annan kontaktinformation, hem-

Föreslagen lydelse

3 §

De registrerade

I registret får dessutom föras in uppgifter om fysiska personer som

4) har *körtillstånd för taxiförare* eller trafiklärtillstånd,

8) har den kompetens som föreskrivs i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (273/2007) *eller lagen om yrkeskompetens för taxiförare (..../....)* eller har anmält sig till utbildning som krävs för denna kompetens.

4 §

Basuppgifter som införs i registret

I fråga om fysiska personer får i registret som basuppgifter föras in uppgifter om namn, personbeteckning eller, ifall uppgift om personbeteckning saknas, födelsedatum, födelsehemkommun, födelsestat och medborgarskap samt som andra basuppgifter uppgifter om adress och annan kontaktinfor-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

kommun, modersmål och kontaktspråk och uppgift om dödsfall liksom om att ett fordon's ägare eller innehavare är en fysisk person. Dessutom får fotografi och namnteckningsprov införas i registret för de personer som avses i 3 § 1 mom. 2 punkten och 3 § 2 mom. 1 och 2 punkten.

mation, hemkommun, modersmål och kontaktspråk och uppgift om dödsfall liksom om att ett fordon's ägare eller innehavare är en fysisk person. Dessutom får fotografi och namnteckningsprov föras in i registret för de personer som avses i 3 § 1 mom. 2 punkten och 3 § 2 mom. 1, 2, 4 och 8 punkten.

5 §

Andra uppgifter som registreras om fysiska personer

I fråga om fysiska personer får utöver basuppgifter registreras för registrets syfte behövliga

6) uppgifter om beviljande av yrkeskörtillstånd för personbil och trafiklärtillstånd,

13) uppgifter om det utbildningscentrum som har meddelat utbildning för yrkeskompetens för lastbils- eller bussförare, om den erhållna utbildningen och hur länge den räckt, om genomfört prov och intyg över detta, om beviljande av yrkeskompetensbevis för förare eller dess duplettexemplar, om anteckningar om yrkeskompetens i körkortet samt om genomgången fortbildning och intyg över detta.

5 §

Andra uppgifter som registreras om fysiska personer

I fråga om fysiska personer får utöver basuppgifter registreras för registrets syfte behövliga

6) uppgifter om beviljande av trafiklärtillstånd,

13) uppgifter om det utbildningscentrum som har meddelat utbildning för yrkeskompetens för lastbils- eller bussförare, om den innehavare av utbildningstillstånd som meddelat utbildning för körtillstånd för taxiförare, om den erhållna utbildningen och hur länge den räckt, om genomfört prov och intyg över detta, om genomgången fortbildning och intyg över detta samt om beviljande av yrkeskompetensbevis för lastbils- eller bussförare, körtillstånd för taxiförare eller dess duplettexemplar och om anteckningar om lastbils- eller bussförarens yrkeskompetens i körkortet.

6 §

Registrering av känsliga uppgifter

I registret får dessutom, utöver vad som bestäms i 4, 5 och 5 a §, införas

1) för beslutsfattandet och övervakningen i fråga om körrätt nödvändiga uppgifter om hälsotillståndet för dem som ansöker om körkortstillstånd och dem som innehar körrätt samt personer som saknar körrätt,

6 §

Registrering av känsliga uppgifter

I registret får dessutom, utöver vad som bestäms i 4, 5 och 5 a §, införas

1) för beslutsfattandet och övervakningen i fråga om körrätt nödvändiga uppgifter om hälsotillståndet för dem som ansöker om körkortstillstånd, dem som innehar körrätt och personer som saknar körrätt och för beslutsfattandet och övervakningen i fråga om körtillstånd för taxiförare nödvändiga uppgifter om hälsotillståndet för dem som ansöker om och dem som innehar körtillstånd för

3) för beslutsfattandet och övervakningen i fråga om körrätt uppgifter om brott som har begåtts vid framförande av ett motordrivet fordon eller ett släpfordon, om straff och administrativa eller andra påföljder för dessa brott samt uppgifter om utfärdande av körförbud, hinder för erhållande av körkortstillstånd eller körkort, återkallande av ADR-körtillstånd och annat tillstånd, körrättens upphörande och varning samt uppgifter om den gärning eller den misstänkta gärning som utgör grunden för dessa.

9 §

Utplåning av personuppgifter ur registret

Personuppgifter utplånas ur registret enligt följande:

5) en registrerads fotografi och namnteckning sedan fem år förflutit från det att körrätten upphörde eller förarkortets giltighetstid gick ut,

11 §

Rätt att få uppgifter från myndigheter

Utan hinder av vad som bestäms om hemlighållande av uppgifter har den registeransvarige rätt att få uppgifter enligt följande:

5) från polisen uppgifter om tillgrepp av motordrivna fordon och släpfordon samt uppgifter om körrätt och ansökan i anslutning därtill, körkortstillstånd, undervisningstillstånd, övningstillstånd, trafiklärartillstånd, yrkeskörtillstånd för personbil, parkeringstillstånd för handikappade, körkort och anteckningar om yrkeskompetens för lastbils- eller bussförare i körkort, hinder för erhållande av körkortstillstånd eller körkort, körförbud och grunderna för dem, indragning av ADR-

taxiförare,

3) för beslutsfattandet och övervakningen i fråga om körrätt uppgifter om brott som har begåtts vid framförande av ett motordrivet fordon eller ett släpfordon, om straff och administrativa eller andra påföljder för dessa brott samt uppgifter om utfärdande av körförbud, hinder för erhållande av körkortstillstånd eller körkort, *för beslutsfattandet och övervakningen i fråga om körtillstånd för taxiförare uppgifter om hinder för erhållande av tillstånd och om körtillståndspåföljder, uppgifter om återkallande av ADR-körtillstånd och annat tillstånd, upphörande av körrätten och varning samt uppgifter om den gärning eller den misstänkta gärning som utgör grunden för dessa.*

9 §

Utplåning av personuppgifter ur registret

Personuppgifter utplånas ur registret enligt följande:

5) en registrerads fotografi och namnteckning sedan fem år förflutit från det att körrätten upphörde eller giltighetstiden för förarkortet *eller körtillståndet för taxiförare* gick ut,

11 §

Rätt att få uppgifter från myndigheter

Utan hinder av vad som bestäms om hemlighållande av uppgifter har den registeransvarige rätt att få uppgifter enligt följande:

5) från polisen uppgifter om tillgrepp av motordrivna fordon och släpfordon samt uppgifter om körrätt och ansökan om sådan, körkortstillstånd, undervisningstillstånd, övningstillstånd, trafiklärartillstånd, *körtillstånd för taxiförare*, parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättning, körkort och anteckningar om yrkeskompetens för lastbils- eller bussförare i körkort, hinder för erhållande av körkortstillstånd eller körkort, körförbud och grunderna för dem, indragning av

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

körtillstånd, administrativa påföljder i anslutning till körrätt samt körkortstillstånd och andra tillstånd samt uppgifter om överlämnande och omhändertagande av körkort och tillstånd som avses här,

ADR-körtillstånd, administrativa påföljder i anslutning till körrätt samt körkortstillstånd och andra tillstånd samt uppgifter om överlämnande och omhändertagande av de körkort och tillstånd som avses här,

12 §

12 §

Rätt att få uppgifter från andra än myndigheter

Rätt att få uppgifter från andra än myndigheter

Utan hinder av vad som bestäms om hemlighållande av uppgifter har den registeransvarige rätt att från andra än myndigheter få uppgifter enligt följande:

Utan hinder av vad som bestäms om hemlighållande av uppgifter har den registeransvarige rätt att från andra än myndigheter få uppgifter enligt följande:

7) från en sådan provmottagare och serviceproducent som avses i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare, uppgifter om prov och beviljande av yrkeskompetensbevis för förare samt från utbildningscentrum som meddelar fortbildning uppgifter om fortbildningen.

7) från en sådan provmottagare och serviceproducent som avses i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare och lagen om yrkeskompetens för taxiförare, uppgifter om prov och beviljande av yrkeskompetensbevis för förare samt från utbildningscentrum eller innehavare av utbildningstillstånd som meddelar fortbildning uppgifter om fortbildningen.

Denna lag träder i kraft den 20 . Vad som i denna lag föreskrivs om körtillstånd för taxiförare gäller även de yrkeskörtillstånd för personbil som har beviljats före lagens ikraftträdande.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

5.

Lag**om ändring av lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 16 mars 2007 om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare
 (273/2007) 24 § 1 mom. och
fogas till lagen en ny 24 a § som följer:

Gällande lydelse

24 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelserna i 3 § 1 mom. om yrkeskompetens som krävs av förare, mot bestämmelserna om medförande eller uppvisande av dokument över yrkeskompetens i 17 § 2 mom., mot bestämmelserna om överlåtelse av fordon i 17 § 3 mom. eller mot bestämmelserna om framförande av fordon i 8 och 9 §, skall för *brott mot bestämmelserna om yrkeskompetens för förare* dömas till böter.

Föreslagen lydelse

24 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelserna i 3 § 1 mom. om yrkeskompetens som krävs av förare, mot bestämmelserna om medförande eller uppvisande av dokument över yrkeskompetens i 17 § 2 mom., mot bestämmelserna om överlåtelse av fordon i 17 § 3 mom. eller mot bestämmelserna om framförande av fordon i 8 eller 9 §, ska för *brott mot bestämmelserna om yrkeskompetens för förare* dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

24 a §

Hänvisningar till straffbestämmelser någon annanstans i lag

Bestämmelser om straff för förande av fortskaffningsmedel utan behörighet finns i 23 kap. 10 § i strafflagen (39/1889).

Bestämmelser om straff för brott mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen finns i 44 kap. 13 § i strafflagen och om straff för förseelse mot bestämmelserna om transport av farliga ämnen i 19 § i lagen om transport av farliga ämnen.

Denna lag träder i kraft den 20 .
